

Herning
Kommune

§ 12 MILJØGODKENDELSE af svinebedrift

Bredvigvej 9
7400 Herning

Registreringsblad

Titel: § 12 miljøgodkendelse af svinebedrift Bredvigvej 9, 7400 Herning

Dato for ikrafttrædelse: 4. februar 2009

Bedriftens navn: Bredvigvej 9

CVR-nr: 25565991

CHR-nr: 84407

Ejendomsnummer: 6570090050

Matr. nr. 1a

Ejerlav: Nygård, Ørre

Adresse: Bredvigvej 9, 7400 Herning

Bedrifts ejer og Ansøger: Jesper Andersen

Konsulent: Jan Rodenberg, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24
7400 Herning, tlf. 70 15 12 00, e-mail: jar@srvest.dk

Tilsynsmyndighed: Herning Kommune

Ikke-teknisk resumé

Jesper Andersen, Bredvigvej 9, 7400 Herning har søgt Herning Kommune om tilladelse til at udvide besætningen fra 311 DE i søer, smågrise til 8,5 kg og egenproduktion af polte til 499 DE i søer, smågrise til 30 kg og egenproduktion af polte.

Der etableres en ny 2-klimastald til smågrise og en sygestald til søer. Der etableres desuden en mindre overdækket gylletank og en overdækket gyllelagune. Derudover etableres et gylleseparationsanlæg.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 4,1 km øst for Aulum, som er den nærmeste byzone i området.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune en § 12 godkendelse til ejendommen på en række anførte vilkår.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	4
Klagevejledning og offentliggørelse	5
Generelle vilkår	6
Drift og indretning	6
Årsproduktion	6
Vilkår for anlæg	8
Staldinventar- og drift	8
Ammoniakreducerende miljøteknologi	8
Lugt	9
Gødnings- og ensilageopbevaring	9
Gyllehåndtering	10
Transport	10
Spildevand m.v.	10
Uheld og driftsforstyrrelser	11
Støj	11
Skadedyr	11
Støv	11
Lys	11
Oplag af olie og kemikalier	12
Affald	12
Vilkår for udspretningsarealer	13
Udbringning	13
Vilkår for miljøredegørelser	15
Herning Kommunes samlede vurdering	17
Miljøteknisk beskrivelse	28
Bilag 1 Oversigtsplan over ejendom	35
Bilag 2 Udspretningsarealer og § 7-arealer	36
Bilag 3 Udspretningsarealer og Habitatområde	37
Bilag 4 Udspretningsarealer og § 3-områder	38
Bilag 5 Udspretningsarealer og § 3-vandløb	39
Bilag 6 Transportveje for gylle	40
Bilag 7 Gylleseparation	41

Forord

Jesper Andersen har ansøgt om en § 12 godkendelse jf. husdyrloven¹ af bedriften Bredvigvej 9, 7400 Herning.

Der ansøges om en driftmæssig udvidelse af eksisterende besætning fra nuværende 311 DE i søer, smågrise til 8,5 kg og egenproduktion af polte til 499 DE i søer, smågrise til 30 kg og egenproduktion af polte. Der etableres en ny 2-klimastald til smågrise og en sygestald til søer. Der etableres desuden en mindre overdækket gylletank og en overdækket gyllelagune. Derudover etableres et gylleseparationsanlæg.

Miljøgodkendelsen udarbejdes af Herning Kommune.

Bedriften er tidligere miljøgodkendt af Herning Kommune med miljøgodkendelse af 6. december 1988 efter miljøbeskyttelseslovens kap. 5. Denne godkendelse bortfalder ved meddelelse af nærværende godkendelse, da der er omfattende ændringer.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så vilkår står først sammen med konklusionerne fra den samlede vurdering. Derefter følger Herning Kommunes samlede vurdering samt en miljøteknisk beskrivelse af bedriften.

Sagens bilag

Følgende oplysninger er indgået i behandling af sagen:

- Ansøgning 6431 af 26. november, version 6
- Supplerende oplysninger pr. mail og brev

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til reglerne i Husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse om godkendelse af husdyrbrug², Husdyrgødningsbekendtgørelsen³ samt Skov- og Naturstyrelsens vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da der er tale om anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 DE i svin, skal ansøgningen i henhold til Husdyrbruglovens § 55 offentliggøres således, at offentligheden får lejlighed til at se materialet og udtale sig herom. Ansøgningsmateriale er offentliggjort er den 28. maj 2008 i Herning Folkeblad. Udkast til miljøgodkendelse har været i nabohøring fra den 17. december 2008 til 28. januar 2009. Der er ikke indkommet bemærkninger til nabohøringen.

Ansøger og kommunen skal i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af virksomhedens teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedst Tilgængelige Teknologi" (jf. BAT-notat/BREF-dokument for svine- og fjerkræbrug).

Meddelelse om godkendelse

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler Herning Kommune hermed godkendelse til ovennævnte bedrift på nedenstående vilkår. Det er endvidere Herning Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må **ikke** ske udvidelse eller ændring i dyreholdet, herunder stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år.

Det skal bemærkes at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af miljøgodkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12/2006

² Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 648 af 18/06/2007

³ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 1695 af 19/12/2006

Klagevejledning og offentliggørelse

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. senest den 4. marts 2009 påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen. Godkendelsen er offentliggjort ved annonce i Herning Folkeblad den 4. februar 2009.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K, men indsendes skriftligt til Herning Kommune, Torvet, 7400 Herning eller pr. mail til landbrugsgruppen@herning.dk, som videresender klagen med sagens akter. Klagen skal være modtaget i Herning Kommune senest den 4. marts 2009 ved kontortids ophør.

En evt. klage har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvorfor godkendelsen på eget ansvar kan udnyttes før klagefristen er udløbet i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 1.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Niels O. Jensen
Miljømedarbejder

Kopi sendt til:

- Konsulent Jan Rodenberg, Svinerådgivning Vest, Birk Centerpark 24, 7400 Herning, tlf. 70 15 12 00, e-mail: jar@srvest.dk
- Naboer
 - Else Marie Taulborg Petersen, Brohusvej 13, 7490 Aulum
 - Viggo Nielsen, Østergade 2, 37, 7490 Aulum
 - Eddy Elmer Toft Pedersen, Brohusvej 21, 7490 Aulum
 - Henriette Mølsted Pedersen, Bredvigvej 7, 7400 Herning
 - Aage Gammelgaard Hansen, Bredvigvej 5A, 7400 Herning
 - Herning Jagtcenter, Nygaard Gl. Skole, Bredvigvej 8, 7400 Herning
 - Hans Knut Oesterhelt, Bredvigvej 11, 7400 Herning
 - Henrik Nørgaard Madsen, Bredvigvej 12A, 7400 Herning
 - Rene Jensen, Bredvigvej 10, 7400 Herning
- Ejere af aftalearealer
 - Per Nielsen, Sammelstedvej 5, 7400 Herning
 - Niels Otto Andersen, Talundvej 9, 7400 Herning
 - Simon Poulsen, Langbakkevej 2, 7451 Sunds
 - Jacob Siggaard Skovhus, Røjervej 66, 7451 Sunds
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V. E-post: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K. E-post: fbr@fbr.dk
- -Aktive Fritidsfiskere i Danmark, Att.: Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks sportsfiskerforbund. Lokalfd. E-post: leif.poulsen@tele2adsl.dk
- Skov- og Naturstyrelsen, Midtjylland, E-post: midtjylland@sns.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalfdeling Herning, Alex Wurtz. E-post: awurtz@mail.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalfdeling Herning, Leo Lisby, Ørre Byvej 111, 7400 Herning. E-post: langfrom@mail.dk
- Herning Museum, Museumsgade 32, 7400 Herning. E-post: herningmuseum@herningmuseum.dk
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. Ved Karsten Johansen E-post: lundthing@mail.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København N. E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalfdeling Herning. E-post: herning@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4 B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Botanisk Forening, Formand for Jyllandskreds Erik Hammer. E-post: famham@stofanet.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskreds, Att.: Bent Odgaard, Geologisk Institut, C F Møllers Allé, bygning 1120, 8000 Århus C. E-post: bent.odgaard@geo.au.dk

Generelle vilkår

Drift og indretning

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Bredvigvej 9, 7400 Herning samt de udsprængningsarealer, der er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 84407 og CVR nr. 25565991.
2. Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år efter godkendelsens meddelelse.
3. Bedriften skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.
4. Der skal etableres afskærmende beplantning mod nordvest, hvor der mangler bevoksning i det eksisterende læhegn. Der må etableres gennemkørsel til maskiner.
5. Den der er ansvarlig for driften skal underrette kommunen før landbruget foretager følgende:
 - Ejerskifte af virksomhed
 - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre
 - Indstilling af driften for en længere periode, men dog mindre end 3 år
6. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med relevante vilkår.
7. Ved bedriftens ophør, skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
 - Alle anlæg skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til affaldsregulativene.
 - Gyllebeholdere der ikke længere anvendes, skal rengøres og gøres uanvendelig.

Årsproduktion

8. Bedriften tillades drevet med en årsproduktion på maksimalt 1200 årssøer (1238 stipladser), 34000 smågrise (7,2-30 kg og 5376 stipladser) samt 910 slagtesvin (30-102 kg og 280 stipladser). Svarende til i alt 499,9 DE.
9. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden således:
 - Når besætningen er nået op på 499,9 dyreenheder,
 - besætningens/produktionens størrelse den 4. februar 2014.
10. Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtinterval-

Miljøteknisk vurdering

- Drift og indretning

Det vurderes, at ejendommen Bredvigvej 9, 7400 Herning ligger udenfor de områder, der har særlig interesse, hvad angår kulturmiljø.

Der er landskabelige værdier, der skal tages hensyn til ved opførelsen af det nye anlæg. Nybygningerne bygges i tilknytning til de øvrige driftbygninger (se bilag 1), og facade og tag på de nye stalde falder visuelt sammen med de eksisterende stalde. De vurderes derfor ikke at forringe de landskabelige værdier, der ligger til grund for det nærliggende områdets status. Der etableres endvidere afskærmende beplantning mod nordvest.

Dele af det nye anlæg vil mod vest ligge inden for åbeskyttelseslinien og mod øst inden for skovbyggelinien. Jf. naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 17, er anlæg af driftbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet undtaget fra forbud mod bebyggelse inden for beskyttelseslinierne.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at byggeriet deles op i etaper, bl.a. på grund af omlægninger af rørforbindelserne til separationsanlægget (se nærmere i den miljøtekniske beskrivelse på side 27). Derfor sættes tidsfristen for udnyttelse af godkendelsen til 5 år.

Det er Herning Kommunes vurdering, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

- Årsproduktion

De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Jævnfør vilkår 2 bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet inden for 5 år. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt.

ler så længe det maksimale antal DE og genekriteriet ikke overskrides.

11. I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser fra CHR, svineflytninger eller lign. for hele den animalske produktion på Bredvigvej 9, dækkende de sidste 3 års produktion, være til rådighed for tilsynsmyndigheden.

Vilkår for anlæg

Staldinventar- og drift

12. Ny smågrisestald (to-klimastald) skal etableres med delvist fast gulv.
13. Stald nr. 7 på bilag 1 (løbeafdelingen) skal senest i 2013 overholde BAT.
14. Der skal etableres overbrusningsanlæg i smågrisestalden (to-klimastalden). Anlægget skal være tids- og temperaturstyret for smågrise over 20 kg.
15. Der skal opsættes vandbesparende drikkekopper i alle stalde bortset fra dybstrøelsesstaldene.
16. Den indvundne varme fra gyllekølingen skal genanvendes.
17. Der skal etableres strømbesparende multistep ventilation eller frekvensreguleret ventilation ved alle nye stalde.
18. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- eller støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.
19. Vand kan tilledes sprøjtebeholderen direkte fra vandforsyningen via en kontraventil, hvis der benyttes en sprøjtecomputer eller et vandur, der automatisk styrer vandmængden ved fyldning af sprøjten. Påfyldning kan også ske fra en separat vandtank hvor der er mindst 20 cm luft mellem vandtilløb og overløb på beholderen.
20. Bedriften skal, i forbindelse med de regelmæssige tilsyn, redegøre for hvad der er indført af renere teknologi siden sidst, samt i hvilket omfang der er sket substitution af råvarer og hjælpestoffer til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.

Ammoniakreducerende miljøteknologi

21. Der skal etableres overdækning på ny gyllelagune og ny gylletank.

Miljøteknisk vurdering

- Staldinventar- og drift

Aflastningsstalden og to-klimastalden til smågrise ligger inden for henh. åbeskyttelseslinien og skovbyggelinien. Jf. naturbeskyttelseslovens § 16 og 17 gælder disse beskyttelseslinier ikke for anlæg af driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugserhvervet. Såvel staldene og de nye gylleopbevaringsanlæg overholder øvrige gældende afstandskrav.

Den mindre aflastningsstald, der fungerer som sygestald, etableres med dybstrøelse, da dette dyrevældfærdsmæssigt vurderes som den bedste bundtype til syge dyr. To-klimastalden til smågrise etableres med delvist fast gulv jf BAT-byggeblad nr. 106.03-52.

Stald nr. 7 er eneste eksisterende stald ud over aflastningsstaldene, som på nuværende tidspunkt ikke overholder BAT. Derfor er der sat vilkår til renovering senest i 2013.

Produktionen kører i holddrift, hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Alle stalde rengøres og desinficeres efter hvert hold.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med evt. brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrofor (markvanding), hvis påfyldningsslangen er forsynet med kontraventil.

- Ammoniakreducerende miljøteknologi

Kravet om 15 % reduktion af NH₃ tab fra stald og lager er opfyldt bl.a. ved overdækning af nye gylleopbevaringsanlæg. Ejendommens ny gyllebeholder anvendes som processtank til separationsanlægget og anvendes således alene til rågylle.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste § 7 naturområde. Det nærmeste § 7-område ligger ca. 1,5 km mod nordøst. Den højeste ammoniakdeposition i en afstand af 1000 meter fra anlægget i retning mod naturområdet er beregnet til 0,09 kg N/ha (den yderligere reduktion fra gyllekølingen er ikke medregnet). Det nærmeste Natura 2000-område, Ovstrup Hede med Røjen Bæk ligger ca. 2,0 km sydøst for driftsanlægget.

Nærmeste § 3 naturområde er en C-målsat eng ca. 90 m vest for anlægget.

Herning Kommune har vurderet, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af beskyttede naturtyper i nærområdet og Natura 2000-områder.

Lugt

22. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
23. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan for nedbringning af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

- Lugt

Det er tilladelsesmyndighedens vurdering at en væsentlig medvirkende faktor til begrænsning af emission, er opretholdelse af en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde. Derfor er der stillet vilkår om renholdelse af bedriften og dens omgivelser.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for nærmeste nabo og byzone, da nærmeste nabo og byzone ligger udenfor den beregnede geneafstand. Ift. til samlet bebyggelse ligger denne indenfor den beregnede geneafstand, men genekriteriet er overholdt, fordi den korrigerede geneafstand på 291 m er kortere end vægtet gennemsnitsafstand på 569 m til samlet bebyggelse. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Gødningsopbevaring

24. Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning på mindst 9 måneder på ejendomsniveau.
25. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbog.
26. I gyllelagunerne skal der monteres en mekanisk vandstandsmåler. Vandstandsmåleren skal kontrolleres mindst en gang om måneden. Der skal udarbejdes logbog over egenkontrollen. Logbogen skal angive at kontrollen er udført med dato og navn og opbevares på ejendommen i mindst 5 år.
27. Separationsanlæg skal placeres således, at evt. spild ledes til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder.
28. Fiberfraktionen skal opbevares i lukkede containere eller lægges på lager på en dertil indrettet lagerplads.
29. Dybstrøelse skal enten føres til gyllebeholder, mødding og

- Gødningsopbevaring

Håndtering af gødning foregår primært som gylle. Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til mindst 11 måneder, så husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Der er stillet krav om logbogsføring af vandstandsmålere i gyllelaguner, for at kontrollere om der sker udsivning i bundmembranen. Dette skal sikre mod forurening af jord og grundvand.

Der er sat krav til placering af separationsanlægget og fiberfraktionen for at sikre mod forurening af jord og grundvand.

Det vurderes, at de stillede vilkår lever op til BAT. Når der ved den indvendige og udvendige inspektion står "om muligt", er det ikke intentionen at hele beholderen skal frilægges for inspektion, men blot at den en gang om året efterses for evt.

overdækkes eller udsprede på landbrugsjord.

Gyllehåndtering

30. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
31. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gyllebeholdere ikke pumpes gylle udenfor beholderne.
32. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogn som har påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Transport

33. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Spildevand m.v.

34. Spildevand fra rengøring af stalde, udleveringsrum/plads o.l. skal ledes til samletank eller gyllesystem.
35. Evt. rengøring af sprøjteudstyr samt påfyldning af sprøjtemiddel til marksprøjte skal foregå på en fast plads med tæt bund og afløb til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Indvendig skylning af marksprøjten kan dog foregå ved at skyllevandet spredes på den mark, der lige er sprøjtet.
36. Al vask af maskiner, transportbiler og redskaber, skal foregå på en støbt, fast plads hvor bortledning af spildevandet sker til en opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning.
37. Overfladevand fra taget af to-klimastalden skal nedsives. Nedsivningen skal ske til faskiner placeret mindst 2 meter og helst 5 meter fra bygningen. Dimensioneringen af faskinernes rumfang bør foretages af autoriseret kloakmester eller anden rådgiver.

revner mm.

- Gyllehåndtering

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses, f.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.

Der er ikke monteret pumper på gylletankene, og dermed ingen risiko for utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip. Det vurderes, at gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

Det vurderes at gyllevogn placeret på betonplads med afløb til gyllebeholder, vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssig ift. til- og frakørselsforhold, og transporter til og fra marker sker udenfor landsbyer samt med kun få beboelser langs vejen. For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal forsøges begrænset.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

- Spildevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner, grisetransportbiler og ikke mindst evt. sprøjteudstyr.

Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Vaskepladsen etableres i forbindelse med opstilling af separationsanlægget. Vaskevandet vil blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssig bedre løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved evt. påfyldning af sprøjtemidler.

Uheld og driftsforstyrrelser

38. Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
39. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest den 4. marts 2009.
40. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen.
41. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Støj

42. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støjgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne.

Skadedyr

43. Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
44. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

Støv

45. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.
46. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

Lys

47. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende.

- Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor må overpumpningen kun ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte mm. og andre, der har deres daglige gang på bedriften. For at alle skal kunne få adgang til planen, skal den være let tilgængelig og synlig.

- Støj

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet de nærmeste naboer ligger så langt fra bedriften, at det ikke vurderes at kunne opstå gener.

- Skadedyr

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften er der begrænset natbelysning, hvorfor det ikke forventes at give væsentlige problemer. Dog fastsættes der vil-

48. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

Oplag af olie og kemikalier

49. Olier og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og skal være tydelig mærket med angivelse af indhold. Oplaget må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak.
50. Oplagspladsen skal være afskærmet mod nedbør og indrettes med fald, fordybning eller opkant så en mængde, mindst svarende til indholdet af den største beholder, tilbageholdes ved spild eller lækage.
51. Tankning skal til enhver tid ske under opsyn, på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

52. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
53. Der skal føres register over affaldsproduktionen på landbruget. Registreringen skal for hver fraktion indeholde en beskrivelse af art, mængde og sammensætning. Registreringen skal gemmes indtil næste tilsyn foretages og fremvises her.
54. Bedriftens olie- og kemikalieaffald skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.
55. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstørfende dyr.

kår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Oplag af olie og kemikalier

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier og kemikalier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb.

Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Affald

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen samt dokumentere at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Vilkår for udspretningsarealer

Udbringning

56. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
57. Udbringning af gødning mm. må ikke foretages på jord som er vandmættet, oversvømmet, frossen eller dækket af sne samt på stejle skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
58. Mindst 97 % af svinegylen produceret på ejendommen skal separeres i et separationsanlæg. Alt N udover 36278 kg N og alt P udover 5714 kg P skal fjernes som fiberfraktion. Fiberfraktionen skal bortskaffes til en godkendt modtager.
59. Der skal foreligge dokumentation, i form af repræsentative prøver taget minimum hvert halve år, af at separationsanlægget som minimum kan fjerne den ønskede mængde N og P fra husdyrgødningen over i fiberfraktionen.
60. Der må maksimalt udbringes 36278 kg N og 5714 kg P i separeret gylle, den flydende del (svarende til 302,31 DE).
61. Såfremt separationsanlægget ikke fungerer, skal kommunen informeres herom. Kommunen kan ved længerevarende eller gentagne problemer kræve, at der udarbejdes en handlingsplan til afhjælpning af problemerne. Kan problemerne ikke afhjælpes, kan kommunen kræve, at miljøgodkendelsen tages op til revurdering.
62. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskitte- og gødningsplaner eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen samt forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises på forlangende.
63. Gylle skal nedfældes på sort jord og græs på marker beliggende i en afstand på under 1000 meter fra §7-arealer. Det fremgår af bilag 2, hvilke marker der ligger inden for 1000 meter bufferzonen (bufferzone I og II).
64. På aftalearealerne må der afsættes flg. til hver bedrift:

Bedrift	Mark nr.	Samlet mængde husdyrgødning
Taulundvej 9, 7400 Herning	Niels Otto Andersen (10,09 ha)	14,00 DE (rågylle)
Sammelstedvej 5, 7400 Herning	Per Nielsen (4,25 ha)	5,90 DE
Langbakkevej 2, 7451 Sunds	Simon Poulsen 2, 3, 4,	74,50 DE

Miljøteknisk vurdering

- Udbringning

Der udbringes 321,48 DE på ejede arealer og aftalearealer. Der gøres opmærksom på, at ansøgning om udskiftning af bedriftens udspretningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udspretning eller afsætning af gødning, senest skal fremsendes til kommunen den 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden den 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udspretningsarealer, der skal udskiftes.

Ca. 97 % af svinegylen (480,72 DE) separeres i separationsanlæg. Fiberfraktionen afsættes til biogasanlæg (der skal indgås en 5-årig skriftlig aftale). Forarbejdet husdyrgødning udgør 302,31 DE. Se bilag 7.

Godkendelsen omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper. Det vurderes, at harmoni- samt arealkravet er overholdt.

Der er ca. 90 meter fra nærmeste udspretnings- og aftaleareal til nærmeste EF-habitatområde Ovstrup Hede med Røjen Bæk (nr. 225). Alle udspretnings- og aftalearealer har tidligere modtaget husdyrgødning. Gyllen nedfældes på sort jord på alle udbringningsarealer (BAT). Derfor vurderer Herning Kommune, at ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af naturtyper, der er udpegningsgrundlag for habitatområdet. Der er to § 7-arealer og flere § 3-arealer, de fleste C-målsatte, som ligger umiddelbart op til udspretnings- og aftalearealerne. Derudover grænser flere af udspretnings- og aftalearealerne direkte op til de målsatte vandløb Hallund Bæk og Hodsager Lilleå. Der er dog ikke hældninger over 6 ° på udspretnings- og aftalearealerne.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om N-klasse og P-klasse for de ansøgte udspretnings- og aftalearealer viser beregningerne, at beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor er overholdt.

Ingen af de ansøgte udspretnings- og aftalearealer er beliggende i nitratklasser eller indvindingsoplande. Der er derfor ikke sat vilkår til særlige tiltag udover lovens beskyttelsesniveau.

Arealerne er beliggende i områder med almindelige drikkevandsinteresser. Det vurderes for arealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser, at de generelle landbrugsregler er tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

	5, 6 og 7 (53,27 ha)	
Bredvigvej 5, 7400 Herning	Aage Gam- melgaard Hansen 1, 2 og 4 (32,43 ha)	45,00 DE
Røjenvvej 66, 7400 Herning	Jacob Skov- hus, Jacob Skovhus 2 og 3 (71,42 ha)	59,20 DE

Alle udspretnings- og aftalearealer er beliggende i oplandet til et Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor, men kravet om P-overskud er overholdt, og det er derfor ikke relevant at kræve en yderligere reduktion.

De standardsædskifter, som ansøger oplyser, ligger til grund for beregningen af udvaskningen og fosforbalancen fra husdyrbruget, og er grundlaget for, at der er overholdelse af de fastlagte beskyttelsesniveauer. Der er i denne ansøgning valgt samme sædskifte som referencesædskiftet, hvorfor der ikke stilles specielle krav til sædskifte.

I forhold til udspredning er det BAT at tage højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skrånninger, klimatiske forhold, regn og vanding, anvendelse samt landbrugsmæssig praksis, inklusiv evt. sædskifte. Det vurderes, at bedriften lever op til BAT.

Vilkår for miljøredegørelser

65. Der skal etableres gyllekølingsanlæg i to-klimastalden (stald 18 i bilag 1).
66. I forbindelse med etableringen af gyllekølingsanlægget laves en beregning, der viser hvor mange timer anlægget skal køre for at opnå en reduktion i ammoniakfordampningen på 20 %.
67. Der skal være tæller til registrering af timeforbrug på varmepumpen til dokumentation af driftstiden.
68. Drifttiden skal indføres i driftsjournalen hvert kvartal.
69. Der skal i forbindelse med byggeriet foretages et energiforsyn af et energiselskab eller -konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder hvilke energimæssige tiltage der er overvejet, gennemført samt fravalgt. Rapporten skal sammen med byggeanmeldelsen indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.
70. Bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.

Miljøteknisk vurdering

- miljøredegørelser

Disse vilkår er efter aftale med ansøger indføjede med henblik på at skabe større åbenhed og forståelse for virksomhedens miljøforhold.

Miljøeffekten af gyllekølingen indgår ikke i reduktionskravet. Miljøeffekten vil derfor kunne anvendes ved senere ændring eller udvidelse.

Der etableres gyllekøling i to-klimastalden, hvilket yderligere sænker ammoniakfordampningen. Dette etableres som yderligere reduktion, og dermed vurderes BAT at være overholdt for staldsystemer.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på elforbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab.
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås.
- At der anvendes energibesparende belysning.
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.

Renere teknologi er et bærende element i Husdyrloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne

sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssigt opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget.

Herning Kommunes samlede vurdering

På baggrund af ansøgningsmaterialet samt kommunes registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, **ikke** vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er derfor Herning Kommunes opfattelse at:

- udvidelsen kan ske under hensyntagen til de landskabelige værdier
- driften kan ske uden væsentlige gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- bedriften drives under anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT),
- der er sikret en tilfredsstillende beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandssændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger overholder udvidelsen afskæringskriterierne, derfor meddeler Herning Kommune miljøgodkendelse til bedriften på en række vilkår.

Undersøgte alternativer

Forudsætningerne for den ansøgte udvidelse er at skabe en rentabel produktion på bedriften. En rentabel produktion anses ikke for realistisk uden udvidelse af dyreholdet. 0-alternativet er således ikke et reelt alternativ.

Placeringen af de nye staldbygninger har været overvejet, men den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interesser i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

Kommentarer til udvidelsen

I offentlighedsfasen er der ikke kommet bemærkninger til udvidelsen.

Påvirkning af omgivelserne

I det følgende behandles det ansøgte i forhold til

- Landskabet
- Naboer (lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.)
- Energi

- Uheld og driftsforstyrrelser
- Jord
- Grundvand
- Overfladevand
- Natur

Varetagelse af hensyn til landskab

Den nye godkendelsesordning gennemfører VVM-direktivet og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrbrug og samler kravene til ansøgning og myndighedsbehandling med de relevante dele fra bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed og planlovens bestemmelser om landzoneregulering.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 4,1 km øst for Aulum, som er den nærmeste byzone i området.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn, og der ligger spredte plantager/skov. Nærmeste naturområde er en § 3 beskyttet eng (C-målsat) ca. 90 m vest for anlæggene på ejendommen. Nærmeste § 7-område ligger ca. 1,5 km mod nordøst. Nærmeste habitatområde er Ovstrup Hede med Røjen Bæk, som ligger ca. 2.0 km sydøst for ejendommen.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af en ny smågrisestald (to-klimastald) og en ny sygestald på i alt 3674 m². Endvidere etableres en ny gyllelagune på 6000 m³ og en ny gylletank på 500 m³. De nye stalde opføres i tilknytning til de eksisterende stalde. Smågrisestalden (to-klimastalden) vil blive opført i samme materialer som farestalden, og til sygestalden anvendes samme materialer som i de nærliggende eksisterende bygninger. De nye gyllebeholdere vil blive placeret sammen med den eksisterende gyllelagune.

Den ny smågrisestald (toklimastald) og farestalden vil fremstå i betonelementer i farven norsk marmor og med mørkeblåt ståltag. Den ny sygestald bliver opført af mørkerøde stålplader og tag af stålplader. Ejendommens bygningsmasse fremgår af bilag 1.

Placeringen er blandt andet bestemt af produktionen på ejendommen, hvor en tilbygning er mest hensigtsmæssig.

Såvel nye stalde som nye gyllebeholderne overholder gældende afstandskrav. Der foreligger en tilladelse fra 1972 til at indrette en medarbejderbolig i den daværende staldbygning.

Vest for ejendommen ligger et område langs Storåen, som er udpeget som landskabeligt interesseområde. Derfor etableres der en afskærmende beplantning nordvest for ejendommen, hvor der mangler bevoksning i det eksisterende læhegn. Der må etableres gennemkørsel til maskiner.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Kommunen vurderer tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderne, ikke ændrer væsentligt på de landskabelige og kulturmiljømæssige værdier, der findes i området.

Det vurderes endvidere, at de stillede vilkår ved bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder hensyn til varetagelse af landskabelige hensyn.

Naboer – lugt-, støj-, flue- og lysgener m.v.

- Lugt

Der er ansøgt om tilladelse til etablering af et dyrehold på 499,90 DE i svin. De angivne DE er opgivet i henhold til den ved godkendelsestidspunktet gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til den ansøgte produktion. Derfor er der indsat et vilkår om egenkontrol, der skal sikre, at husdyrholdet er indsat inden udløbet af den fastsatte periode. Det er således ikke tilstrækkeligt, at en opbygning er påbegyndt. Det er vurderet, at det er hensigtsmæssigt, at byggeriet deles op i etaper, bl.a. på grund af omlægninger af rørforbindelserne til separationsanlægget (se nærmere i den miljøtekniske beskrivelse på side 27). Derfor sættes tidsfristen for udnyttelse af godkendelsen til 5 år.

Nærmeste nabobeboelse, der ikke er et landbrug, ligger ca. 385 meter nordvest for bedriften. Geneafstanden er beregnet til 211 meter. Nærmeste samlede bebyggelse, ligger ca. 465 m mod nordvest. Den korrigerede geneafstand er beregnet til 291 m. Nærmeste byzone ligger ca. 4,3 km vest for bedriften. Her er geneafstanden beregnet til 734 meter.

Den separerede gylle danner ikke flydelag, og der er fast overdækning på beholderne. Det betyder også, at der i forbindelse med overpumpning og udkørsel ikke er det samme behov for omrøring, som lignende tanke indeholdende rågylle. Når omrøringsbehovet således ikke kan sammenlignes med rågylle, forventes heller ikke de samme lugtgener i forbindelse med udbringningen.

Det vurderes, at godkendelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboejendomme, da nærmeste nabobeboelser ligger uden for den beregnede geneafstand. Det vurderes derfor, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

- Støj

På grund af afstanden til nærmeste nabo vurderes landbrugets faste anlæg m.v. ikke at give anledning til en støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre gener for de omkringboende.

Derfor er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

- Fluer mm.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt, hvorfor der stilles vilkår herom.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres 1 gang årligt.

- Støv

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

- Lys

På bedriften er der kun begrænset natbelysning, hvorfor det ikke forventes at give væsentlige problemer.

Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal bedriften lade foretage undersøgelse af forskellige lyskilder, således at lyset uden for ejendommen formindskes.

- Affald

Der skal føres registrer over affaldsproduktionen på ejendommen.

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen

føre registrering over affaldsproduktionen samt dokumentere at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Der er udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald gældende for virksomheder i Herning Kommune. Dette regulativ er gældende for ejendommen, hvilket betyder, at man skal anvende den kommunale modtageplads eller anvende godkendte transportører.

Herning Kommune har ingen indsamlingsordning men en anvisningsordning. I praksis betyder det, at bedriften selv skal lave en aftale med en transportør om at få hentet det sorterede affald og bragt affaldet til et behandlingsanlæg. Transportøren skal være registreret i kommunen, og kommunen skal have en anvisningsaftale med modtageanlægget.

Oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak samt uhygiejniske forhold.

Fiberfraktionen fra gyllesepareringen opbevares i lukkede containere eller i dertil indrettet bygning og skal afsættes til godkendt modtager.

- Transport

Bedriften ligger hensigtsmæssig ift. til- og frakørselsforhold, og transporter til og fra marker sker udenfor landsbyer samt med kun få beboelser langs vejen (se bilag 6).

For at mindske gener fra transport henstilles det, at transport skal foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal forsøges begrænset.

I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Det ansøgte vil betyde en forøgelse af forbruget af foder m.v. og en øget transport til og fra ejendommen. Forøgelsen af antallet af transporter er efter kommunens opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende.

- Kumulativ effekt

Oplysningerne om kumulation skal bruges i lugtberegningen. Er der fx andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Bedriften ligger dog ikke indenfor 300 meter til byzone eller samlet bebyggelse, eller indenfor 100 meter til enkelt bebyggelse.

Anlæg

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen / bedriften er anvendt bedst tilgængelig teknik, dvs. en teknik som under indtryk af økonomisk proportionalitet i videst mulig omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger. De vigtigste anvendte virkemidler er:

Virkemiddel	Effekt
Staldsystemer	<p>Den nye smågrisestald (to-klimastald) etableres med delvist fast gulv som er referencsystemet. Der er valgt et system som kan dokumenteres med BAT-byggeblade.</p> <p>Således vil anlægget allerede i valget af bundtype have en dokumenteret mindre emission end flere alternative staldtyper.</p> <p>Den nye sygestald etableres med dybstrøelse. Dette sker da denne bundtype vurderes som den dyrevelfærdsmæssigt bedste bundtype til syge dyr, da det både er blødt og afgiver varme.</p>
Køling af kanalbund	<p>Ansøger har valgt at anvende køling af kanalbunde.</p> <p>Denne løsning er valgt så anlægget kan få dækket en væsentlig del af sit varmebehov. Det eksisterende halmfyr, kan nemlig ikke varme den nye stald op også. Således vil denne løsning være den mest energieffektive sammenholdt med alternative virkemidler.</p> <p>Investeringen til kølepumper og det vandbårne system vil ikke overstige en anslået investering på 200.000 kr og driftsomkostningerne udgøres primært af strøm til anlægget. Sættes dette i forhold til d.d. priser på olie der som alternativ skulle indkøbes til opvarmning synes dette samtidig at være den økonomisk billigste varmekilde.</p> <p>Ønskes ikke anvendt som virkemiddel med efterfølgende vilkår.</p>
Mere effektiv fodring	Alle grise fodres med nærings-

	<p>stofftilpassede blandinger som skiftes gennem cyklus og vækstperiode. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse. Således søges næringsstofudledningen begrænset.</p> <p>Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstofftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden ! Der føres løbende kontrol med foderforbrug og tilvækst via E-kontrol i produktionen.</p> <p>Ønskes ikke anvendt som virkemiddel med efterfølgende vilkår.</p>
Gyllelagune og overdækning af gyllebeholder	<p>Mindre ammoniakfordampning fra lager.</p> <p>Der er både i nudrift og i ansøgt drift brugt overdækkede lager-tanke. Dette gøres for at mindske ammoniakfordampningen, men også for at undgå at skulle have flydelag på rejectgyllen, der ikke naturligt danner flydelag.</p> <p>Dette er altså ikke nødvendigvis den billigste måde at løse ammoniakreduktionskravet på, men det vurderes et nødvendigt tiltag i forbindelse med separationen så derfor er dette tiltag anvendt.</p>
Overbrusningsanlæg	<p>Der overbruses i alle stalde, - farestalde undtaget og klimastalde ikke før grisene vejer over 20 kg! Disse undtagelser foretages af velfærdsmæssige overvejelser, idet overbrusningen vil have negativ indflydelse på grisenes temperaturregulering og lokalklima.</p> <p>Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre. Overbrusningen/temperaturregulering er lovpligtig i hht. Lov om indendørs hold af søer, smågrise og slagtesvin, -der er derfor ikke lavet økonomiske afvejninger af alternativer.</p>

Gylleseparation	<p>Da ejendommens harmoniareal skal udvides betydeligt i forbindelse med udvidelsen, og da det i området i øjeblikket ikke er let at skaffe ekstra jord, investeres der i et separationsanlæg. Det vurderes dog, at det vil være bedre rent økonomisk at kunne afsætte rågyllen, men det er ikke en mulighed på nuværende tidspunkt.</p>
-----------------	--

Andre BAT-teknologier er fravalgt med følgende begrundelser:

Virkemiddel	Begrundelse for fravalg
Gylleforsuring	<p>Forsuringsteknikken er meget effektiv til fjernelse af ammoniak. Anlæggets effekt er i det konkrete projekt vurderet at være væsentlig større end nødvendigt for at bringe ansøgningen i balance.</p> <p>Økonomien i forsuringen oprettholdes også af at man selv kan udnytte det ekstra kvælstof i marken, og da markdriften er udlejet opnås denne økonomi ikke. Det er endvidere vanskeligt at separere forsuret gylle, som det skal ske på denne ejendom.</p> <p>Dette sammenholdt med en økonomisk større investering, - anslået 1.000.000 kroner og en årlig udgift til drift og afskrivning på 200.000 kroner synes virkemidlet ikke at kunne leve op til BAT for det pågældende projekt.</p>
Biologisk luftvasker	<p>Biologisk luftvasker anvendes for at reducere lugt. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.</p>
Benzoesyre i foderet	<p>Benzoesyre anvendes som virkemiddel til reduktion af ammoniak. Benzoesyre anvendes alene til smågrise og slagtesvin.</p> <p>Benzoesyretilsætningen kan i besætninger med problemer med f.eks. Lawsonia også have en effekt på sundheden, og derfor være økonomisk neutralt at anvende. I denne besætning er der ingen sundhedsmæssige problemer og det anses derfor at være en merudgift på ca. 4 kr pr. gris. Dette sammenholdt</p>

	med at benzoesyre forventes at stige i pris gør at det ikke ønskes at anvendes som miljøtiltag.
Ændring af ventilationsafkast	Ændring af ventilationsafkast foretages primært for at ændre på lugtubredelsen omkring anlægget. Anlægget har ikke problemer med at overholde de ved lov fastsatte genegrænser til nabo, samlet bebyggelse eller byzone.
Kemisk luftvasker	Reducerer ammoniakfordampningen fra staldene. For at opnå den fulde udnyttelse af luftvaskerne skal der sendes betydelige mængder luft gennem. Det betyder for det konkrete projekt at man skulle samle afkast fra flere sektioner for at få den fulde udnyttelse af renseren. En sådan samling af afkast kan rent teknisk være vanskeligt når man i smågriseproduktioner arbejder med mange mindre sektioner der hver for sig har et meget lavt luftskiftebehov. Luftvaskeren er valgt fra af tekniske årsager og derfor ikke vurderet rent økonomisk.

Energi

Ved jævnlig aflæsning af energimålere kan man hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidig sikre sig mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget kan man erfaringsmæssig opnå besparelser på op mod 5-10 % af årsforbruget. Derfor er der stillet vilkår om, at der skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller – konsulent, og at bedriften skal tilknyttes Energistyring "Erhverv" med automatisk fjernaflæsning af el.

Herning Kommune fastlægger tilsynsindsatsen ud fra principperne for et differentieret tilsyn. Derfor vil alle virksomheder og landbrug blive delt op i 3 kategorier, og miljøtilsynet vil blive gennemført ud fra behovet på den enkelte bedrift. Et af kriterierne for, at bedriften kan indplaceres med karakteren høj indenfor systematik og information er bl.a. at bedriften udfærdiger en miljøredegørelse eller grønt regnskab. En bedrift placeret i niveau 1 vil modtage færre og mindre omfattende kontrollerende tilsynsbesøg end en tilsvarende bedrift placeret i niveau 2, som igen får mindre kontrollerende tilsyn end en tilsvarende bedrift i niveau 3.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT følgende:

- At man gennemgår bedriften med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med sit energiselskab
- At man fører regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- At vandingssystemet vedligeholdes således, at vandspild undgås
- At der anvendes energibesparende belysning
- At opdage og reparere evt. lækager hurtigst muligt.
- At man til stadighed renholder og vedligeholder anlæg og maskiner således, at de altid fungerer optimalt.

Det er kommunens opfattelse, at landmanden igennem godt landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. overholder kravet om BAT.

Uheld og driftsforstyrrelser

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Derfor skal overpumpningen ske under opsyn. Der er ikke monteret pumper på gyllelagunerne. Dermed er der ingen risiko for utilsigtet start og deraf følgende gylleudslip.

Udover at være BAT, så er det Herning Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

Det giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift, således at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres.

Planen skal ikke kun omfatte de uheld der kan ske på selve ejendommen, men skal ligeledes omfatte f.eks. beredskab i forbindelse med transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Planen skal gennemgås med de ansatte mindst 1 gang hvert år, ellers går planen i glemmebogen og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder.

Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man kan få fat i den, derfor stilles der krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig.

Jord

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand stilles der krav om, at al håndtering af gylle foregår under opsyn,

samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener begrænses. F.eks. at der først sker omrøring af gyllebeholderen, kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning. Der er stillet krav om logbogsføring af vandstandmåler i gylle-laguner, for at kontrollere om der sker udsivning i bundmembranen. Desuden er der stillet vilkår om, at separationsanlæg er placeret således, at ved evt. spild eller uheld sikres, at dette opsamles i gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder.

Det vurderes at gyllevogn placeret på betonplads med afløb til gyllebeholder, eller gyllevogne med egen sugepumpe og tilbageløb vil medføre tilstrækkelig sikkerhed for, at der ikke sker spild af husdyrgødning.

For at undgå forurening pga. af spild eller uheld skal overjordisk oplag af olier, opbevares på tæt bund og uden mulighed for afløb. Da der endvidere er stor risiko for spild på jorden, hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes brændstof mm, er der stillet krav om, at stederne skal være udformet således, at der ikke kan ske afløb til og forurening af jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Det vurderes, at driften med de stillede vilkår lever op til BAT, samt at de stillede vilkår vil være tilstrækkelige til at sikre jord i mod spild mm.

Grundvand

Håndtering af gødning foregår som gylle. For at sikre at gyllen udbringes så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst, er der stillet krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Det er vurderet, at der er sikret tilstrækkelig opbevaringskapacitet for gylle, såfremt der på selve ejendommen er minimum 9 måneders opbevaringskapacitet. Opbevaringskapaciteten efter udvidelsen rækker til mindst 11 måneder, så husdyrgødningsbekendtgørelsens krav er derfor opfyldt på ejendommen.

Ansøger har valgt at anvende en separator, der mekanisk separerer gyllen i en tynd og tyk fraktion uden brug af tilsætningsstoffer. Den tynde del (flydende fraktion) udspreddes på udbringningsarealerne og den tykke del (fiberfraktionen) afsættes til biogasanlæg.

Alle ejendommens udspreddings- og aftalearealer ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser, og ingen af arealerne ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. Det vurderes, at udbringningen på 1,4 DE/ha og de generelle landbrugsregler er tilstrækkelig til at sikre grundvandet i området.

BAT og godt landmandskab i forhold til udbringning er bl.a. følgende tiltag:

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspreddingsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning
- at udbringning af gødning mm. skal foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimalt næringsstoffoptag og størst vækst
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner man anvender til udspreddning og om nødvendig nedpløjning af husdyrgødningen
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Det vurderes, at driften med de stillede vilkår lever op til BAT.

Overfladevand

Det er kommunens vurdering, at der er en miljømæssig risiko forbundet med vask af maskiner, grisetransportbiler og ikke mindst evt. sprøjteudstyr. Der er derfor stillet vilkår om, at vask skal ske på en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Herved vil vaskevandet blive ført til gyllebeholderen og udspredd med gyllen, hvilket vil være en miljømæssigt bedre løsning. Der er ligeledes stillet vilkår om, at vaskepladsen skal anvendes ved evt. påfyldning af sprøjtemidler.

Ved påfyldning af vand i forbindelse med evt. brug af sprøjtemidler skal der drages omsorg for, at der ikke er mulighed for "tilbagesug". Der må derfor aldrig tages vand direkte fra en brønd / boring, et vandløb eller en sø. Det kan tillades, at der tages vand fra hydrofor (markvanding), hvis påfyldningsslangen er forsynet med kontraventil.

Såvel nye som gamle gyllebeholdere er placeret mindst 100 m fra vandløb og søer.

- Vandløb

Udspreddings- og aftalearealerne afvander til Hodsager Lilleå, Hallund Bæk, Bredvig Bæk, Røjenkjær Bæk og Storåen (se bilag 5).

Hodsager Lilleå er B-målsat laksefiskevand påvirket af okker. I 2005 var målsætningen ikke opfyldt. Hallund Bæk er et C-målsat vandløb, der primært benyttes til afledning af vand. I 2005 var målsætningen ikke opfyldt. Bredvig Bæk er et henholdsvis B-målsat laksefiskevand og C-målsat vandløb, der primært benyttes til afledning af vand. I 2005 var målsætningen ikke opfyldt for den B-målsatte strækning, men opfyldt for den C-målsatte del. Røjenkjær Bæk er B-målsat laksefiske-

vand. I 2005 var målsætningen ikke opfyldt. Ovenstående vandløb afvander til Storåen som er B-målsat laksefiskevand. Her var målsætningen i 2005 opfyldt. Storåen har sit udløb i Nissum Fjord.

Alle de ovennævnte vandløb er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Jf. Regionplanen må vandløbene ikke anvendes til formål der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. For alle målsatte vandløb er der i regionplanen fastsat krav til vand- og vandløbskvaliteten.

Udbringningsarealerne er i nogle tilfælde vandløbsnære, men skråner på intet sted stærkt ned mod vandløbene. Erosion af udbragt husdyrgødning til vandløbene under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 m jf. Vandløbslovens § 69.

Det er kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udspredding af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb. På det grundlag vurderes det, at udviklingen ikke vil være i modstrid med vandløbsmålsætningen.

- Fjord opland

Ejendommen og udspreddings- og aftalearealerne ligger i oplandene til Nissum Fjord.

Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt. Fjorden er påvirket af for store tilledninger af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som bl.a. stimulerer væksten af planteplankton, makroalger og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativ effekt på miljøtilstanden i fjorden. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningen for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Beskyttelsesniveauet for nitrat er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav ud fra nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til hele bedriften. Reduktionspotentialer, som ligger bag nitratklassen, er et udtryk for, hvor stor en del af kvælstoffet der bliver tilbageholdt i jorden, og derved ikke kommer ud i de danske farvande.

Da alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, er arealerne robuste, da man har vurderet at mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Derfor er de generelle harmoniregler tilstrække-

ligt i forhold til kravene for overfladevand, og der er ikke krav om yderligere vilkår.

Indholdet af næringsstoffer i husdyrgødningen har stor betydning for tabet af ammoniak, nitrat og fosfor til omgivelserne. Indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede husdyrgødning beregnes på grundlag af normtal for næringsstof i husdyrgødning, udarbejdet af Danmarks JordbrugsForskning.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Da der er valgt samme sædskifte som referencesædskiftet på alle marker stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen.

Gyllen separeres, hvorved man fjerner en væsentlig del af kvælstoffet, når fiberfraktionen afsættes udenfor bedriften.

Da DE_{reel} svarer til DE_{max} er beskyttelsesniveauet vedrørende nitratoverfladevand overholdt uanset hvad de efterfølgende udvaskningsberegninger viser. Udvasningsberegninger af N beregnet via Farm-N er 91,5 kg N/ha med og uden virkemidler. Til sammenligning er N-udvaskningen i nudrift beregnet til 88,9 kg N/ha, hvilket betyder at der er en lille stigning i N-udvaskningen i forhold til nudrift på 2,6 kg N/ha. Da alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3 og nitratfølsomme indvindingsområder, vurderes det, at forøgelsen ikke vil medføre en væsentlig miljøpåvirkning.

Med hensyn til fosfor så ligger alle udspreddings- og aftalearealer i oplande til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor.

På samme måde som for kvælstof, vil man fjerne en væsentlig del af fosforen ved gylleseparering, når fibermassen afsættes udenfor bedriften. Ved ansøgt drift reduceres fosforudbringningen med 1196,5 kgP i forhold til nudrift.

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Udspreddingen må dog ikke være større, end harmonireglerne giver mulighed for.

Der udspreddes 19,0 kg P/ha/år og der fraføres 21,1 kg P/ha/år hvilket giver et gennemsnitlig fosforunderskud på alle arealer på 2,1 kg P/ha/år. Afskæringskriteriet er beregnet til et underskud på 2,0 kg P/ha/år. Afskæringskriteriet er overholdt, og der udbringes totalt 0,8 kg fosfor mindre pr. år, udover det der er nødvendigt for at overholde kravet. Fosforoverskuddet be-

regnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor fra de sidste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen. Fosforunderskuddet beregnes ud fra det aktuelle standardsædskifte og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning.

Det vurderes ud fra beregningerne, at dyreholdet ikke vil medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af Nissum Fjord.

- Forhold Natura 2000-områder

Nissum Fjord er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde, Ramsarområde og EF-habitatområde og af den grund er kommunen internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Ingen af udspretnings- og aftalearealerne ligger indenfor dette område, men ejendommen og udspretningsarealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord.

Ovstrup Hede med Røjen Bæk er udpeget som EF-habitatområde (se bilag 3) og af den grund er kommunen internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Området ligger ca. 2 km sydøst for ejendommen og de nærmeste udspretnings- og aftalearealer ligger ca. 90 m nord for området. Det er oplyst at alle udspretnings- og aftalearealer tidligere har været anvendt til udspretning af gylle. Med den nye miljøgodkendelse bliver gyllen nedfældet på sort jord og græs.

Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne. EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU. EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Det er vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser,

der har betydelige konsekvenser for de arter som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af.

- Kumulativ effekt

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning. Da ejendommen overholder de generelle landbrugsregler, er det vurderet, at udvidelsen ikke vil medvirke til en væsentlig forringelse af forholdene i havområderne.

Udvidelse af husdyrproduktionen på ejendommen medfører ikke væsentlige påvirkninger af relevante vandløb. Bedriften overholder de generelle landbrugsregler. Det vurderes derfor, at udvidelsen er i overensstemmelse med regionplanens målsætninger og habitatdirektivet, hvad angår de ferske overfladevande og de marine områder. For habitatområdet Ovstrup Hede med Røjen Bæk skønnes det ikke nødvendigt at indføre en strengere beskyttelse end det i loven anførte.

Natur

- Arealstatus

Ejendommen og driftsbygningerne ligger i et område, der i regionplanen primært er udpeget som negativ skovrejsningsområde (område hvor skovrejsning ikke er ønsket). Udspretnings- og aftalearealerne ligger primært i områder som er udpeget som henholdsvis negativ skovrejsningsområde og primær landbrugsområde.

- Økologiske spredningskorridorer

Bortset fra en lille del af mark nr. "Jacob Skovhus 3" (ca. 0,1 ha) ligger ingen af udspretnings- og aftalearealerne i et område, der er udpeget som økologisk spredningskorridor. Det vurderes i dette tilfælde, at almindelig landbrugsdrift ikke vil påvirke de økologiske spredningskorridorer væsentligt.

- Beskyttede jord- og stendiger

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer.

Der er registreret beskyttede jord-/stendiger efter Museumslovens § 29a på/ved få af ejendommens arealer. Digerne må ikke ændres eller fjernes uden kommunens tilladelse.

- Fredede fortidsminder

Der findes ingen gravhøje på eller ved udspretnings- og aftalearealerne.

- Beskyttede naturtyper

På det vedlagte kort (bilag 4) er angivet, hvilke naturtyper der på ejendommens arealer er registreret efter § 3 i Lov om naturbeskyttelse. På det vedlagte kort (bilag 2) ses hvilke af disse, der er udpeget efter § 7 i lov om husdyrbrug.

Naturområder (søer, vandløb, heder, moser og lignende, strandenge og strandsumpe, ferske enge og overdrev) der er beskyttede i henhold til § 3 i Lov om naturbeskyttelse må generelt ikke tilføres gødningsstoffer.

Ferske enge og overdrev må dog anvendes som før lovens ikrafttræden i 1992. Det vil sige at driften af arealerne ikke må intensiveres i forhold til årene før 1992. Dette indebærer bl.a. at de 2 naturtyper højst må tilføres samme mængde gødning som i perioden op til 1992. Naturenge og overdrev vil normalt slet ikke eller kun i beskedent omfang blive tilført gødningsstoffer. Kontakt evt. kommunen for uddybende information vedr. drift af beskyttede naturområder.

På baggrund af ansøgningen vurderes udvidelsen ikke at indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødskning, behandling med plantebeskyttelsesmidler og andre jordbrugsaktiviteter antages derfor ikke at give anledning til øget påvirkning af områdets beskyttede naturtyper.

- Beskyttede naturtyper og ammoniakvilkår

Hovedreglen, med den nye miljøgodkendelsesordning, er, at der i kraft af den generelle reduktion af ammoniaktabet og etablering af bufferzoner om udpegede naturområder (§ 7 arealer), er taget det nødvendige hensyn til naturområder.

Udbringning af flydende husdyrgødning på marker beliggende i en afstand på under 1000 meter fra et § 7 areal er omfattet af krav om nedfældning efter husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 24 og 38. På det vedlagte kort (bilag 2 og 4) er angivet, hvilke naturtyper der er nær bedriften og udspretnings- og aftalearealerne, hvilke arealer der registreret efter § 7 samt hvilke udspretnings- og aftalearealer der derfor omfattes af krav om nedfældning (bufferzone I og II).

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 2255,06 kg N/år således at den samlede emission bliver i alt på 6431,20 kg N/år. Bedriften ligger udenfor bufferzone I og II i forhold til § 7 arealer, hvorfor der ikke stilles yderligere reduktionskrav. Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE stilles der et generelt krav om 15 % reduktion af ammoniakemissionen i forhold til det tidssvarende staldsystem. Med de valgte løsninger overholdes kravet om 15 % re-

duktion af ammoniaktab fra stald og lager. Der reduceres med 140 kg N/år udover det der er nødvendigt for at opfylde kravet.

Den mindre aflastningsstald, der fungerer som sygestald, etableres med dybstrøelse, da dette dyrevældfærdsmæssigt vurderes som den bedste bundtype til syge dyr. Toklimastalden til smågrise etableres med delvist fast gulv jf BAT-byggeblad nr. 106.03-52. Det vurderes at kravet til BAT er opfyldt mht. staldbyggeriet.

Nærmeste § 3 naturareal der er udpeget jf. § 7 i husdyrloven:

- ca. 1600 m nordøst for staldanlægget ligger en hede > 10 ha. Heden er målsat som C-målsat natur i Regionplanen fra 2005. Heder har en tålegrænse mellem 10-25 kg N pr. ha.

De nærmeste § 3 naturarealer inden for 1000 m ift. ejendommen er:

- Vest for ejendommen, i en afstand af ca. 90 m, ligger en eng, som er nærmeste C-målsatte naturtype. Engen har en tålegrænse mellem 15-25 kg N pr. ha
- Syd for ejendommen, i en afstand af ca. 570 m, ligger en mose, som er nærmeste B-målsatte naturtype. Moser har en tålegrænse mellem 5-25 kg N pr. ha
- Inden for 1000 m omkring ejendommen ligger der adskillige enge, moser og heder. Hovedparten er C-målsatte, mens resten er B-målsatte i Regionplanen fra 2005. Heder har en tålegrænse mellem 10-25 kg N pr. ha.
- Inden for 1000 m omkring ejendommen ligger der adskillige søer. Søerne er ikke målsat i Regionplanen fra 2005.

De nævnte naturtyper findes naturligt under næringsfattige forhold, og er dermed følsomme overfor en forøgelse i kvælstofdepositionen. Tålegrænsen for moseme afhænger af type. Den nærmeste B-målsatte mose vurderes at have en tålegrænse på 15-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen for området er vurderet til ca. 18,36 kg N/ha/år⁴.

Ammoniaktabet fra stalde og gylletanke bidrager til luftbåren N-belastning af områdets natur. Den højeste ammoniakdeposition i en afstand af 1000 meter fra anlægget i retning mod nærmeste § 7-område (hede) er beregnet til 0,09 kg N/ha (den yderligere reduktion fra gyllekølingen er ikke medregnet). Udvidelsen vil derfor medføre en forøgelse i kvælstofdeposition, men det vurderes, at det ikke vil have en væsentlig betydning for de omtalte naturtyper og deres plantesamfund

⁴ Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelse og etablering af større husdyrbrug

De øvrige nærmest beliggende naturarealer vurderes ikke at blive påvirket med en væsentligt merbelastning af luftbåren kvælstof. Beregning af merbelastningen på det mest følsomme naturområde (nærmeste B-målsatte mose) viser en merdeposition på 0,12 kg N/ha/år (den yderligere reduktion fra gyllekølingen er ikke medregnet). Det vurderes at naturtypen ikke vil blive væsentligt påvirket med den beregnede merbelastning, samtidig med at tålegrænsen ikke anses for overskredet.

- Kumulativ effekt

Da bedriften ligger mere en 1000 meter væk fra nærmeste § 7 område er der ikke undersøgt for ejendommen med mere end 75 DE.

- Forhold Natura 2000-områder

Ingen af bedriftens arealer ligger inden for områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder.

Bedriftens driftsbygninger ligger ca. 2 km fra nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Ovstrup Hede med Røjen Bæk. Da svinebedriften ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderes ammoniakfordampning umiddelbart at være eneste potentielle påvirkning af de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Depositionen fra punktkilden på alle disse arealer er vurderet til at være tæt på 0 kg N/ha/år.

Ammoniakfordampningen fra bedriftens stalde og gylletanke vil således ikke medføre nogen målbar stigning i deposition på naturtyper i de nævnte internationale naturbeskyttelsesområder. Ammoniakdeposition aftager eksponentielt med afstand fra punktkilden. Ammoniaktabet fra bedriften vil derfor ikke bidrage til målbar belastning af andre habitatområder eller internationale naturbeskyttelsesområder.

Ammoniakfordampning som følge af udvidelse af svinebedriften vurderes derfor ikke at forringe tilstanden af naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for internationale naturbeskyttelsesområder.

- Bilag IV-arter

En række dyr, som er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. I det følgende gennemgås kort de relevante arter, dvs. de arter, der findes i regionen.

Damflagermus er sjældent i Danmark, med hovedudbredelsesområde i Midt- og Østjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor dette område. Ud fra artens levevis vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Flere arter af småflagermus forekommer i Midtjylland og/eller Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor området. Ud fra artens levevis vurderes det, at de ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Birkemus er kun kendt fra Limfjordsområdet. Da arten ikke er kendt fra dette område, vurderes det, at projektet ikke har nogen indflydelse på arten.

Løgrø er vidt udbredt i Jylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst indenfor området. Arten yngler i vandhuller med rent vand. Udyrkede bræmmer omkring vandhullerne kan være med til at sikre, at vandet forbliver rent. Der er ingen vandhuller indenfor udspretnings- og aftalearealerne, det vurderes derfor, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Strandtudsens naturlige udbredelse omfatter hele Danmark, men den forekommer især i store antal i Vestjylland. Herning Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler oftest i lavvandede vandhuller, der tørrer ud hen på sommeren. Arten yngler tillige i næringsfattige søer. Der er ingen vandhuller indenfor udspretnings- og aftalearealerne, det vurderes derfor, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Odderen forekommer i store dele af Jylland. Den forekommer muligvis i området. Odderen har gunstig bevaringsstatus i landsdelen. Ud fra artens levevis i øvrigt vurderes det, at den ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Markfirben er udbredt over det meste af Danmark, men sjældent bl.a. i den vestlige del af Midtjylland. Egnede levesteder er eksempelvis heder, overdrev, klitter, vejkanter, jembaneskråninger og grusgrave. Det vurderes, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Stor vandsalamander er almindelig i det meste af landet. Kommunen er ikke i besiddelse af oplysninger om artens eventuelle forekomst i området. Arten yngler i vandhuller, der ikke er beriget med næringssalte. Der er ingen vandhuller indenfor udspretnings- og aftalearealerne, det vurderes derfor, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Spidssnudet frø findes i næsten hele Danmark. De største bestande forekommer bl.a. i Vestjylland, og arten findes sandsynligvis i området. Der er ingen vandhuller indenfor udspretnings- og aftalearealerne, det vurderes derfor, at arten ikke vil blive negativt påvirket af udvidelsen.

Grøn kølle guldsmed findes kun i nogle få store jyske åsystemer, blandt andet i Storå. Der er ca. 2,5 km fra udbringingsarealerne til levestederne i Storå ved Stoubæk Krat. Grøn kølle guldsmed lever i larvestadiet i rene, iltrige og kølige vandløb. Der er en teoretisk mulighed for, at der ved uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødning kan ske en tilførsel af forurenende stoffer til Grøn Kølle guldsmeds levesteder i Storå. Det vurderes, at kun tilførsel af større mængder husdyrgødning (som følge af uheld med gylletanke/gylletransport) vil kunne have en negativ effekt på Grøn kølle guldsmed.

Det vurderes, at udvidelsen kun vil påvirke Bilag IV-arterne negativt ved alvorlige uheld i forbindelse med håndtering af husdyrgødningen (f.eks. udslip fra gylletanke). Der er i den forbindelse stillet vilkår, således at dette ikke sker. Omvendt vurderes det, at lovlige håndtering af husdyrgødning indenfor udspretningsområdet ikke vil have nogen negativ effekt på arterne.

- Artsfredninger og rødlistearter

På og umiddelbart op til husdyrbrugets arealer er kommunen ikke bekendt med forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistearter.

Herning Kommune vurderer at udvidelsen af bedriften ikke giver anledning til fastsættelse af specielle retningslinjer for naturbeskyttelse. Udvidelsen vurderes samlet ikke at være i strid med regionplanens retningslinjer for naturbeskyttelse.

Herning Kommune har derfor samlet vurderet,

- at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstanden af beskyttede naturtyper såvel i som udenfor NATURA 2000-områder, og
- at det på baggrund af den eksisterende viden om arternes udbredelse må antages, at udvidelsen ikke væsentligt vil forringe tilstand og levevilkår for truede plante- og dyrearter.⁵

Mangler i vurderingsgrundlaget

Miljøgodkendelsen og vurderingerne bygger på oplysninger, der er modtaget fra ansøger. Kommunens egne oplysninger om områdets natur- og miljøforhold og områdets sårbarhed over for påvirkninger fra bedriften indgår – tillige med regionplanens målsætninger og retningslinjer – i vurderingerne.

Kommunen noterer, at vurderingen af bedriftens kumulative effekt på natur og miljø bygger på et utilstrækkeligt grundlag, men som er det for tiden bedst mulige. F.eks. foreligger ikke ajourførte oplysninger om dyreholdet i hele det betragtede

område, herunder specielt ikke om nyere ændringer heraf, udvidelser eller nedlæggelser. Der arbejdes på en forbedret udveksling af data på nationalt plan.

Kommunens egne mål og forudsætninger om sårbarhed, tålegrænser mv. er under løbende revision. Beregningsmetoder og modeller, der skal anvendes for at forudsige påvirkninger fra såvel denne bedrift som fra bedrifter i et givet område under ét, er tilsvarende under opbygning.

Den kumulative påvirkning af områdets natur og miljø er ikke beregnet specifikt for udvidelsen af produktionen på ejendommen uden for bufferområderne. Dette skyldes primært – som anført foran – at det nødvendige beregningsværktøj endnu ikke er udviklet, samt at muligheden for at sammenkøre data vedrørende husdyrproduktion mv. fra andre ejendomme i et betragtet område ikke er til stede på en operationel måde.

Indtil disse ting er på plads, er det Herning Kommunes opfattelse, at der overordnet set for et givet område formentlig kun i begrænset omfang vil være tale om nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Dette betyder generelt, at en udvidelse på en betragtet lokalitet i væsentligt omfang "modregnes" ved en reduktion på andre ejendomme, hvor produktionen nedlægges. Lokalt bliver der naturligvis tale om en forøgelse, men denne vil være indregnet og vurderet specifikt for udvidelsen.

Sammenfattende gælder for udvidelsen, at kommunen vurderer, at der ikke er væsentlige mangler i de foreliggende oplysninger, og at alle afgørende miljø- og naturpåvirkninger indgår i vurderingen af dyreholdet.

⁵ Jf. Skov- og Naturstyrelsens rødliste og habitatdirektivets lister med sårbare og beskyttelseskrævende arter.

Miljøteknisk beskrivelse

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Navn: Jesper Andersen
Adresse: Bredvigvej 9, 7400 Herning
Telefon: 97136616
Mobil: 21435043
E-mail: nygaard1@elromail.dk

Opstart af anlægsarbejder: 1/4-2009
Byggeri forventes afsluttet: 1/3-2014
Driftsstart staldanlæg: 1/3-2014

Da der er tale om et meget stort projekt, ønskes det, at tidsrammen fra tilladelsen er givet, til anlægget er i fuld drift forlænges udover de gængse 2 år. Det er dog hensigten, at anlægget skal op på de 499,9 DE så hurtigt så muligt, men tiden til projektering, finansiering, tilbudsindtagning og opførelse vil i et projekt af denne størrelse let kunne trække udover de 2 år. Pga. de store mængder af grus og jord der skal flyttes, vil det også være hensigtsmæssigt at det hele ikke påbegyndes på en gang.

Etape 1:

Afsluttes senest 1 år efter tilladelsen er givet. Den nye sygestald opføres. Herefter bliver der plads til at foretage nogle renoveringer i noget af det ældre anlæg, så det er på plads, når det bliver tid til at koncentrere sig om næste etape.

Etape 2:

Afsluttes senest 2 år efter tilladelsen er givet. Den lille gylletank opføres, og betonpladsen til separationsanlægget støbes. Rørføringen ændres, så alt gylle fra staldene går direkte til den lille tank, og der laves rørføring fra den lille tank til den eksisterende lagune (med mulighed for seperering der imellem), og rørføringen til den nye klimastald og den nye gyllelagune forberedes.

Etape 3:

Afsluttes senest 3 år efter tilladelsen er givet. Den nye gyllelagune opføres. Da der bliver tale om fjernelse af store mængder jord i etape 4, bruges noget af dette jord evt. i forbindelse med opførelsen af lagunen.

Etape 4:

Afsluttes senest 4½ år efter tilladelsen er givet. Den nye klimastald opføres. Allerede når tilladelsen er givet påbegyndes tilbudsindtagning mv. til denne etape, men den udføres først, når de foregående etaper er færdiggjorte, eller evt. parallelt med etape 3. Inden påbegyndelse af denne stald er der justeringer, der skal foretages i foderladen og andre berørte områder i den eksisterende produktion udført.

Etape 5:

Afsluttes senest 5 år efter tilladelsen er givet eller senest 1 år efter at Etape 4 er gennemført, ifald Etape 4 er udført inden 4 år fra tilladelsen er givet. Separationsanlægget indkøbes, og klimastalden fyldes med grise. Fra ibrugtagning af klimastald til anlægget er oppe på fuld produktion (499,9 DE) går der 8 uger. Gylleproduktionen er dog ikke oppe på fuld årsproduktion før det år, hvor der har været grise i stalden fra april måned og et år frem.

Oplysninger om ejendommens placering

Bedriften er placeret i landzone og ejendommens staldanlæg og gyllebeholdere er primært placeret i et område, der er udpeget som negativ skovrejsningsområde.

Bygningsmæssigt er der tale om etablering af en ny smågrisestald (to-klimastald) og en ny sygestald på i alt 3674 m². Endvidere etableres en ny gyllelagune på 6000 m³ og en ny gylletank på 500 m³. De nye stalde opføres i tilknytning til de eksisterende stalde. Små-

grisestalden vil blive opført i samme materialer som farestalden, og til sygestalden anvendes samme materialer som i de nærliggende eksisterende bygninger. De nye gyllebeholdere vil blive placeret sammen med den eksisterende gyllelagune. Den ny smågrisestald og farestalden vil fremstå i betonelementer i farven norsk marmor og med mørkeblåt ståltag. Den ny sygestald bliver opført af mørkerøde stålplader og tag af stålplader. Ejendommens bygningsmasse fremgår af bilag 1.

	Nudrift	Ansøgt drift
Bygningshøjde stald	7,0 m	7,0 m
Taghældning	15°	15°
Bygningsmateriale + farve	Henh. betonelementer i farven norsk marmor med mørkeblåt ståltag/mørkerøde stålplader og tag af stålplader	Henh. betonelementer i farven norsk marmor med mørkeblåt ståltag/mørkerøde stålplader og tag af stålplader
Afskærmende beplantning	Beplantning øst for eksisterende gyllelagune. Læhegn mod vest.	Der etableres afskærmende beplantning mod nordvest, hvor der mangler bevoksning i det eksisterende læhegn. Der må etableres gennemkørsel til maskiner.
Belysningsforhold på facaden og uden for bygninger og anlæg	Belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.	Belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.

Landskabelige hensyn

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 4,1 km øst for Aulum, som er den nærmeste byzone i området.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn, og der ligger spredte plantager/skov. Nærmeste naturområde er en § 3 beskyttet eng (C-målsat) ca. 90 m vest for anlæggene på ejendommen. Nærmeste § 7-område ligger ca. 1,5 km mod nordøst. Nærmeste habitatområde er Ovstrup Hejde med Røjen Bæk, som ligger ca. 2.0 km sydøst for ejendommen.

Vest for ejendommen ligger et område langs Storåen, som er udpeget som landskabeligt interesseområde. Derfor etableres der en afskærmende beplantning nordvest for ejendommen, hvor der mangler bevoksning i det eksisterende læhegn. Der må etableres gennemkørsel til maskiner.

Placeringen af de nye staldbygninger har været overvejet, men den valgte placering anses som værende mest hensigtsmæssig i forhold til logistik og det omgivende miljø. I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området giver den valgte placering det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

Den nærmeste beboelse (med landbrugspligt) ligger ca. 240 m syd for ejendommen. Den nærmeste beboelse (uden landbrugspligt) ligger ca. 380 m vest for ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse er Skærbæk Mølle, som ligger ca. 460 m vest for ejendommen. Ejendommen ligger ca. 4,1 km øst for Aulum (nærmeste byzoneområde).

<i>Afstandsforhold fra ejendommen til nærmeste naboer:</i>	
Nærmeste nabo (ikke landbrugspligt)	Ca. 380 m
Samlet bebyggelse i landzone	Ca. 460 m
Byzone	Ca. 4,1 km

<i>Afstandsforhold fra staldbygning/gyllebeholder:</i>	
Fælles vandindvindingsanlæg	5,7 km
Enkelt vandindvindingsanlæg	208 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	140 m
Offentlig vej, privat fællesvej	260 m

Levnedsmiddelvirksomhed	>25 m
Naboskel	150 m
Beboelse samme ejendom	35 m

Husdyrgødning

Årlig produktion af husdyrgødning til gyllebeholder efter udvidelsen:

Der produceres årligt ca. 10.906 m³ gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand, der ledes til gyllebeholder.

Opbevaringskapacitet for gylle			
Beholder	Opført	Sidst kontrolleret	Størrelse m ³
Eksisterende gyllelagune	2004	-	3.500
Ny gyllelagune	2009	-	6.000
Ny gylletank (proces-tank)	2009	-	500
I alt			10.000

Alle 3 gyllebeholdere har fast overdækning.

Ny gylletank anvendes som proces-tank for separationsanlægget, og således lagres kun rågylle i denne tank.

Alle gyllebeholderne overholder gældende afstandskrav.

Opbevaringskapaciteten på ejendommen 10.000 m³ svarende til 11 mdr.

Der opbevares ikke husdyrgødning fra 3. mand ejendomme.

Projektet etableres med separationsanlæg på ejendommen. Ca. 97% af svinegylle (480,72 DE) separeres i separationsanlægget. Den flydende fraktion svarende til en mængde på 302,31 DE udbringes på ejendommens egne arealer og aftalearealerne. Fiberfraktionen afsættes til biogasanlæg. Desuden udbringes rågylle svarende til en mængde på 14,00 DE, og dybstrøelse svarende til en mængde på 5,17 DE.

Der udbringes dermed i alt 321,48 DE med et indhold på 38334,91 Kg N og 6.184,72 Kg P, på ejede arealer og aftalearealerne.

Udbringning af husdyrgødningen foretages af maskinstation. Påfyldning af gyllevogn sker på betonplads med afløb til gyllebeholder, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Omfangsdræn ved beholder ledes til brønd som løbende kontrolleres af ejer. Pumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn foregår under overvågning.

For at nedsætte ammoniakfordampningen nedfældes den del af ejendommens gødningsproduktion, som udbringes på sort jord. De resterende ca. 50 % udbringes med slæbeslanger i grønne afgrøder. Udbringningen sker fra marts til maj og igen fra august til oktober.

Foder

Alle grise fodres med næringsstoftilpassede blandinger, som skiftes gennem cyklus og vækstperiode. Desuden tilsættes enzymer til de foderblandinger det er relevant. Enzymerne forbedrer grisenes foderudnyttelse. Således søges næringsstoffudledningen begrænset.

Råvareprisen taget i betragtning vil det ikke være økonomisk rentabelt at undlade optimering og næringsstoftilpasning af foderblandingerne løbende gennem perioden. Der føres løbende kontrol med foderforbrug og tilvækst via E-kontrol i produktionen.

Opbevaring af foder sker i udendørs gastæt silo til 2000 tønder korn, 2 siloer til hver 400 tønder korn, silo til 400 tønder sojaskrå, 3 siloer til hver 6000 kg færdigfoder, en 6 ton fedttank og en udtagersilo til den gastætte silo på 150 tønder.

Harmoniregler

Landbrugsjord til rådighed

Ejendommens ejede arealer (87,81 ha) ligger indenfor en afstand af 1,7 km fra bygningerne. Aftalearealerne (171,45 ha) ligger indenfor en afstand af 4,8 km. Se kort med ejendommens udbringningsarealer for husdyrgødning på bilag 2.

Ingen af udbringningsarealerne, grænser op til bymæssig bebyggelse.

	Marknumre	Ansøgt produktion ha
Egne arealer		
Bredvigvej 9, 7400 Herning Kibæk	Obj-11, Obj-12, Obj-13, Obj-14, Obj-18, Obj-19, Obj-22, Obj-23, Obj-24, Obj-25, Obj-27, Obj-36, Obj-47, Obj-56, Obj-60, Obj-61, Obj-62, Bredvigvej 3, Obj-20	87,81
Aftalearealer		
Niels Otto Andersen, Taulundvej 9, 7400 Herning	Niels Otto Andersen	10,09
Per Nielsen, Sammelstedvej 5, 7400 Herning	Per Nielsen	4,25
Simon Poulsen, Langbakkevej 2, 7451 Sunds	Simon Poulsen 2, 3, 4, 5, 6 og 7	53,27
Aage Gammelgaard Hansen, Bredvigvej 5, 7400 Herning	Aage Gammelgaard Hansen 1, 2 og 4	32,43
Jacob Skovhus, Røjenevej 66, 7400 Herning	Jacob Skovhus, Jacob Skovhus 2 og 3	71,42
I alt		259,26

Der modtages ikke slam eller andet affald til udspreddning på udspreddningsarealet.

Med en belastning på 1,4 DE/ha og en udspreddning svarende til 321,48 DE er harmoniarealkravet beregnet til 229,63 ha.

Bedriftens indretning

Se bilag 1.

Ejendommen udvides med en to-klimastald. Stalden bygges i forlængelse af den eksisterende farestald således at facaden mod syd bliver en lang ubrudt facade. Der bliver et åbent område mellem staldene af brandtekniske hensyn. Stalden bliver opført fuldstændig i samme materialer som eksisterende farestald. Mod nord vil facaden blive brudt da den nye stald bliver lidt bredere end den eksisterende, og hullet mellem staldene bliver her synlig, da der ikke er en forbindelsesgang. Imellem farestalden og klimastalden vil der blive etableret en lade til opbevaring af halm til strøelse o.lign. Der skal også etableres nogle vådfodringstanke. Klimastalden bygges med vådfoder i langkrybber og med combidiffus ventilation. Gulvet bliver beton med afløb til eksisterende gyllekanal, evt med skrabe anlæg. Der etableres gyllekøling der skal bruges som varmekilde til gulvvarmen i klima- og farestalde. Den del af poltestalden der i dag bruges til grise fra 7,2-30 kg, vil fremover blive brugt til polte fra 30-102 kg. Indtil 30 kg vil poltene gå i den nye klimastald. I forbindelse med den eksisterende sygestald bygges 300 m² ekstra så der fremover vil være god plads til både syge søer og polte. Herudover etableres der en gyllelagune på 6500 m³ og en overdækket gylletank på 500 m³. Den overdækkede gylletank skal bruges som proces-tank for et separationsanlægget der ligeledes anskaffes i forbindelse med udvidelsen. Separationsanlægget vil således tage rågylten fra processtanken og overføre den tynde del til de 2 laguner. Fiberdelen afsættes til et biogasanlæg.

Den mindre sygestald, etableres af dyrevældfærdsmæssige grunde med dybstrøelse. To-klimastalden til smågrise etableres med delvist fast gulv jf BAT-byggeblad nr. 106.03-52.

Begge nye gyllebeholdere overdækkes.

Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Alle stalde rengøres og desinficeres efter hvert hold.

Den indvundne varme fra gyllekølingen anvendes som gulvvarme. Der etableres desuden strømbesparende multistep ventilation eller frekvensreguleret ventilation i de nye stalde. I alle øvrige stald er der monteret frekvensstyrede ventilatorer. Der er sparefunktion på varmelamperne i farestaldene, og de slukkes efter 4-5 dage.

Der er opsat vandbesparende drikkekopper, i stedet for de traditionelle drikkenipler. Dog er der drikkenipler i dybstrøelsesafsnittet, men her er niplerne placeret over krybben. Overbrusning til drægtige søer og smågrise er tids- og temperaturstyret.

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt.

Støj kan forekomme fra ventilationsanlæg, af- og pålæsning af grise, forarbejdning og indtransport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen. Støj koncentrerer til perioden fra 8-16 hvor det ikke generer.

Produktionen foregår i lukkede stalde, deraf begrænsede gener fra lys. Ejendommen har naturligvis belysning på befæstede arealer og pladser som primært anvendes i årets mørke måneder.

Ressourceforbrug

Elektricitet anvendes til lys, male- og blandedanlæg, ventilation samt vandingsanlæg. Vanding udgør cirka 10 % af det samlede forbrug i nusituationen. Ejendommens årlige elforbrug til produktionen forventes at stige fra 500.000 kWh til cirka 750.000 kWh efter udvidelsen.

Der anvendes i driften cirka 5000 liter fyringsolie til varmekanoner, hvilket forventes at stige til det dobbelte efter udvidelsen. Det årlige energiforbrug omfatter derudover brændstof til traktorer og andre motoriserede køretøjer. Der er et forbrug på cirka 1000 liter dieselolie, og der forventes ingen væsentlig ændring i dette forbrug.

I nusituationen opvarmes staldene af et halmfyr. I eftersituationen vil gulvvarmen i både farestalde og klimastalde blive dækket af varme fra gyllekølingsanlægget.

Der etableres desuden strømbesparende multistep ventilation eller frekvensreguleret ventilation i de nye stalde. I alle øvrige stald er der monteret frekvensstyrede ventilatorer. Der er sparefunktion på varmelamperne i farestaldene, og de slukkes efter 4-5 dage.

Stalden forsynes med vand fra egen boring. Der forbruges cirka 7.000 m³ årligt til drikkevand og rengøring i svineproduktionen. Det årlige vandforbrug forventes at stige til cirka 12.000 m³ efter udvidelsen. Hertil kommer ejendommens 2 beboers eget forbrug af vand på ca. 400 m³, som er byvand. Forbruget af vand til markvanding udgør uændret 100.000 m³ per år.

Danish Crowns "Code of practice" er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion. Code of Practice er Danish Crowns regelsæt til landmanden. Regelsættet omfatter en række krav ud over lovgivningen - dels branchekrav dels specifikke Danish Crown krav.

Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges. God produktionspraksis er retningslinjer for, hvordan man kan leve op til den nye lovgivning ved at tilrettelægge produktionen på en måde, så produkterne bliver sikre, og den ikke er til fare for menneskers og dyrs sundhed eller miljøet.

Ejendommen er HACCP registreret og der er udarbejdet risikoanalyser og HACCP-planer (se evt. Teknologisk Institut) for alle tilsætningsstoffer og forblandinger.

Transport

Antal	Mængde pr. år		Kapacitet pr. læs	Antal transporter pr. år	
	Før udvidelse	Efter udvidelse		Før udvidelse	Efter udvidelse
Levende dyr (væk)			Lastbil	65	65
Levende dyr (til)			Lastbil	0	0
DAKA			Lastbil	104	104
Levering af foder			30 t (Lastbil)	104	156
Levering af olie			Lastbil	4	5
Gylle (25 t vogn)	6600 tons	10000 tons	25 tons (Traktor)	264	400
Fiber fra separation	0 tons	1000 tons	30 t (Lastbil)	0	34
Transporter i alt				541	764
Traktortransporter				264	400
Lastbiltransporter				277	364

Antallet af transporter til og fra ejendommen øges i forbindelse med udvidelsen. Med den nuværende produktion er der årligt 541 transporter. Med den ansøgte produktion øges antallet af transporter til 764 årligt til og fra ejendommen. Forskellen udgøres primært af den øgede transport med gylle, fiber fra separationen og foder.

Læsning af grise foregår normalt i morgentimerne, mens foder normalt leveres i dagtimerne. I de ca. 2 måneder om året hvor der køres gylle, vil der blive taget videst mulig hensyn til naboer.

Støv kan i begrænset omfang forventes fra håndtering af strøelse samt transport ad grusbelagte veje.

Kørsel med gylle til udbringnings- og aftalearealerne foregår som vist på bilag 6.

Det henstilles, at transport foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal forsøges begrænset.

Skadedyr

Der er udlagt rottegift i kasser omkring alle ejendommens bygninger. Fluer bekæmpes ved udsætning af rovfluer i stalden.

Fluer på ejendommen bekæmpes ved at holde en god hygiejne i staldene. Produktionen kører i holddrift hvor der er god tid til vask, desinficering og udtørring inden indsættelse af nye dyr. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluenes levevilkår og formeringsevne.

Affald

Tabel for fast affald

Art	Mængde		Opbevaring	Bortskaffelses metode
	Før	Efter		
Forbrændings egnet Papir Pap	26/år	26/år	Container (800 l)	Marius Pedersen afhenter fast hver 2. uge
Ikke forbrændingseget Jern Spraydåser Lysstofrør Kanyleboks Medicinflasker Hård plast	2 traile- re/år	3 traile- re/år	Diverse	Genbrugsplads

Affald fra produktionen omfatter animalsk affald, herunder døde dyr, emballage og akkumulatører. Skrot afleveres på genbrugspladsen eller til diverse genbrugshandlere. Akkumulatører afleveres til sælger. Der er en fabrikscontainer på ejendommen til brændbart materiale, som tømmes hver 2. uge.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med sorteringsvejledningen for erhvervsaffald, udarbejdet af Herning Kommune. Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over evt. indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen samt dokumentere at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Der vil ske en proportionel forøgelse af affaldsproduktionen ved udvidelsen.

Farligt affald & olie og kemikalier

Der forefindes ikke pesticider på ejendommen, da ejer ikke sprøjter selv.

Olie- og kemikalieaffald opbevares i tromler på fast og tæt underlag. Klinisk risikoaffald som kanyler, hætteglas etc. opbevares i en spand, og afleveres til kommunens affaldsordning.

Medicinrester bortskaffes til apoteket.

Der forefindes en 5000 l dieselolietank i forbindelse med staldanlægget til brug for oliekanon til udtørring af stalde. I laden er der en 1200 liters ståltank fra 1980 til brug til bobcat der bruges til udmugning i dybstrøelsen.

Der er en 1200 liters tank fra 1990 til brug til fyr, der fungerer som backup for halmfyret.

Døde dyr

Animalsk affald opbevares under kadaverkappe/i (køle)container så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning af DAKA. Der afhentes døde dyr fra ejendommen 2 gange ugentligt.

Spildevand

Der er ikke processpildevand fra svineproduktionen.

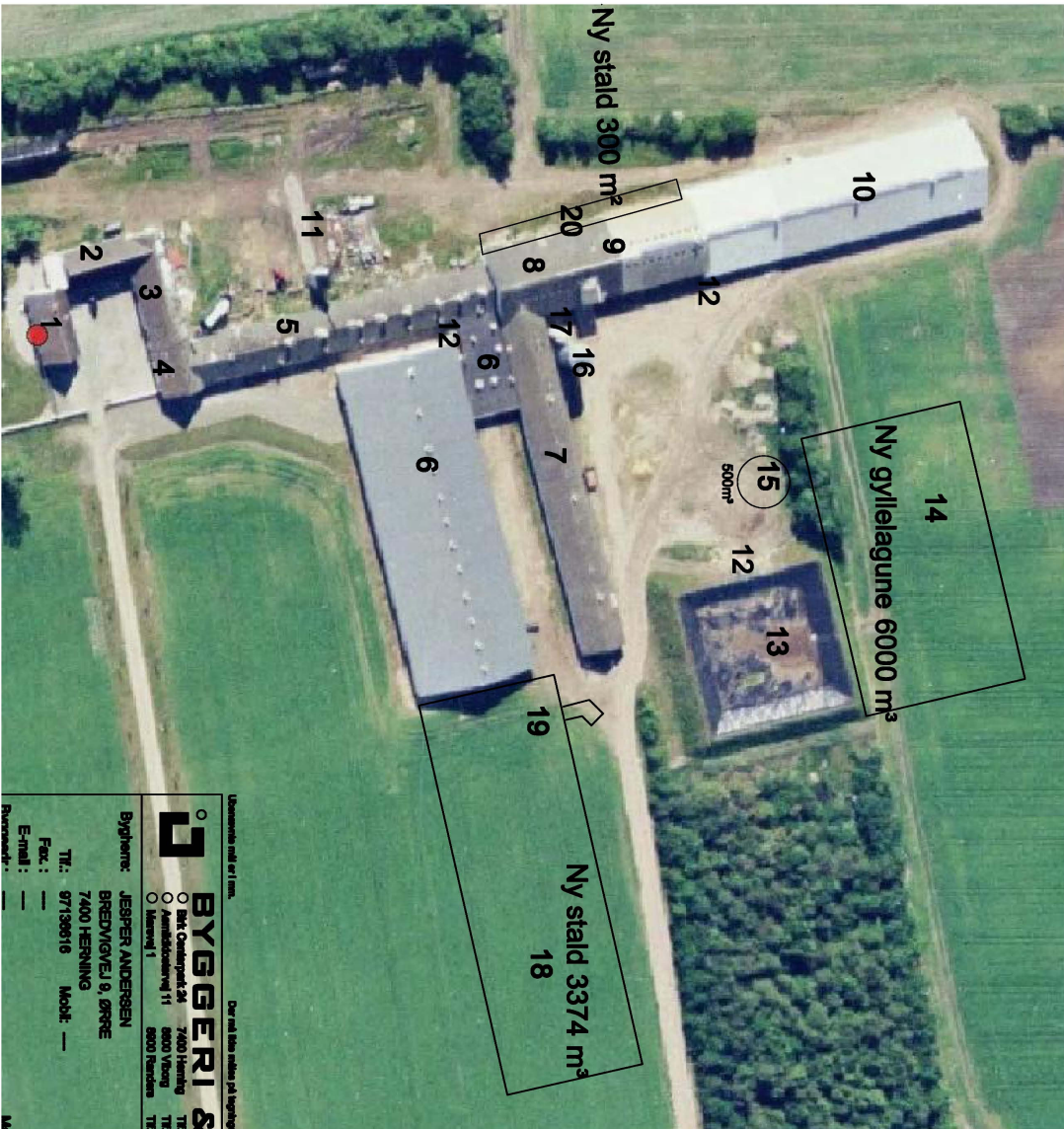
Vaske- og rengøringsvand fra produktionen samt drikkevandsspild ledes til gyllebeholder. Anslået mængde ca. 1700 m³. Anslået mængde vaskevand fra produktionen er 1111 m³, og anslået drikkevandsspild er 578 m³. Staldens serviceafdeling er tilsluttet godkendt trixtank fra 2003. Spildevand fra husholdningen og sanitære tilslutninger føres til septictank med overløb til dræn.

Der bliver installeret et toilet i bygningen, hvor afløbet ledes til den eksisterende godkendte trixtank, der er ved farestalden.

Overfladevand fra taget af to-klimastalden nedsives i faskiner.

Der etableres en vaskeplads med afløb til en opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Her skal vask af maskiner, transportbiler, redskaber og evt. påfyldning af sprøjte foretages. Ejer foretager ikke selv sprøjtning.

Bilag 1 Oversigtsplan over ejendom

Bygningsbeskrivelse.

NR.	Type	Anvendelse
1	Stuehus	Baboolise
2	Lade	Opbevaring
3	Lade	Opbevaring
4	Medarbejderbolig	Baboolise
5	Pottesald	Pottesald
6	Faresald	Faresald
7	Løbarkælling	Løbarkælling
8	Afseeringsstald	Afseeringsstald
9	Teknik/fodertum	Fodertumstilling
10	Drengtighedsstald	Drengtighedsstald
11	Hejlnyr	Opvarmning
12	Fontæne	Gyllehandtering
13	Gyllelagune	Gylleopbevaring
14	Gyllelagune	Gylleopbevaring
15	Gyllebrønder	Gyllehandtering
16	Gæstest silo	Foderopbevaring
17	Silo	Foderopbevaring
18	Smågrisestald	Smågrisestald
19	Udlevering	Dyrerhåndtering
20	Afseeringsstald	Afseering

Der vil blive udført de for anlægget nødvendige afløbsledninger mv. i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Såfremt der opnås miljøgodkendelse vil der blive fremsendt byggesødmeldelse med tilhørende byggetegninger til godkendelse hos kommunens byggesagskontor inden igangsætning af byggeriet.

Overensretning af 1. fase. Der vil blive udført de for anlægget nødvendige afløbsledninger mv. i overensstemmelse med gældende lovgivning.

Deres bygning vil blive bygget, overensretning af 1. fase. Der vil blive udført de for anlægget nødvendige afløbsledninger mv. i overensstemmelse med gældende lovgivning.

BYGGERI & TEKNIK I/S

7400 Herning
 7400 Herning
 7400 Herning
 7400 Herning

Tlf: 97 13 12 11
 Tlf: 97 13 34 36
 Tlf: 97 28 16 78
 Tlf: 98 44 70 85

Fax: 97 13 12 11
 Fax: 97 28 16 78
 Fax: 98 44 70 85

E-mail: info@byggeri-tekni.dk
 Hjemmeside: www.byggeri-tekni.dk

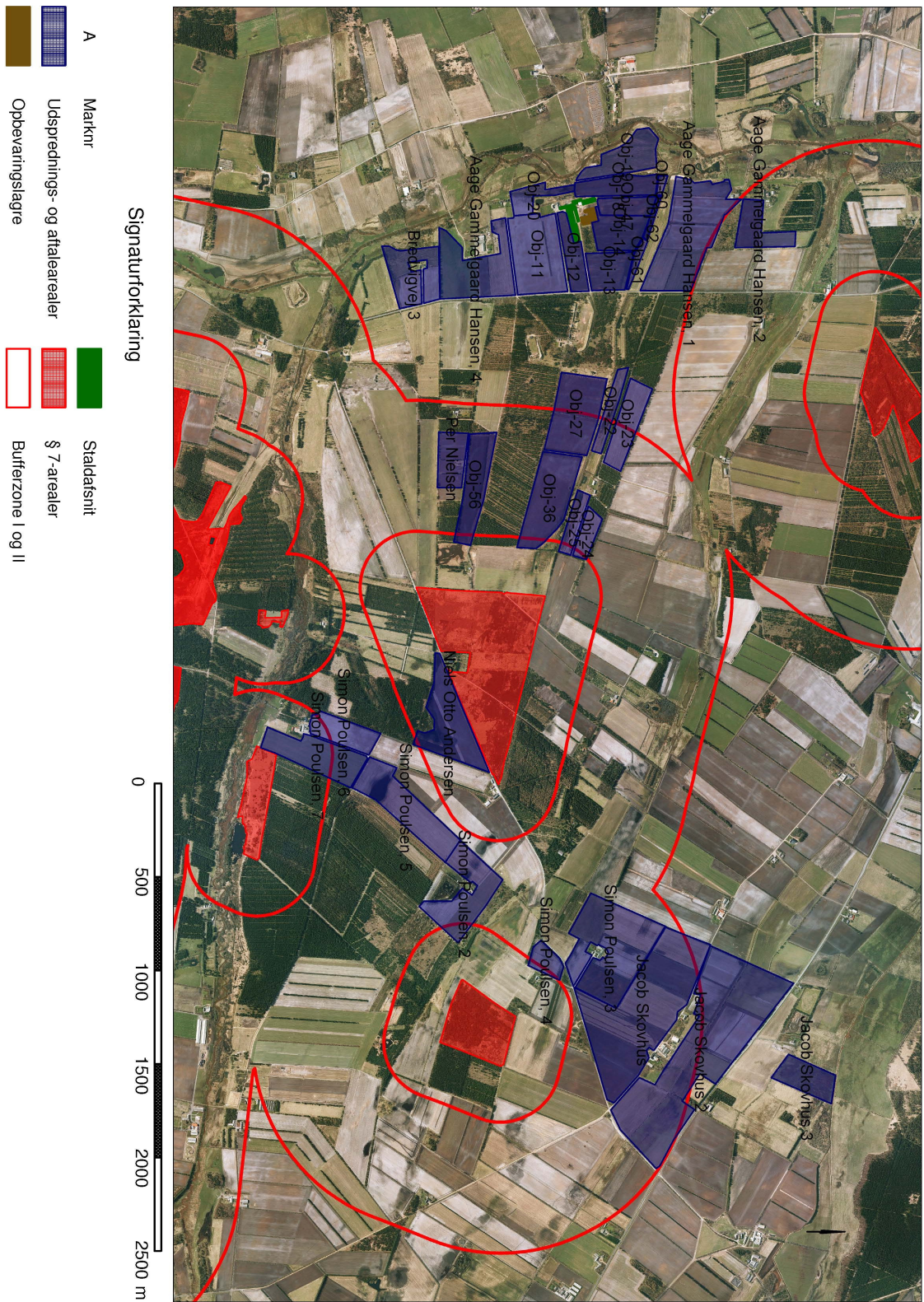
Bygherre: JESPER ANDERSEN
 BREDDINGVEJ 9, ØRSTED
 7400 HERNING
 Tlf.: 97139616 Mobil: ---
 Fax.: ---
 E-mail: ---
 Rådgiver: ---

Indt.: ombp@byggeri-tekni.dk Dato: 05.03.2008 Målt: 1:500

Sags nr.: 81035
 Emne: Smågrisestald
 Godkendt:

Tegningsnr.: 81035 S 1 Støtlan

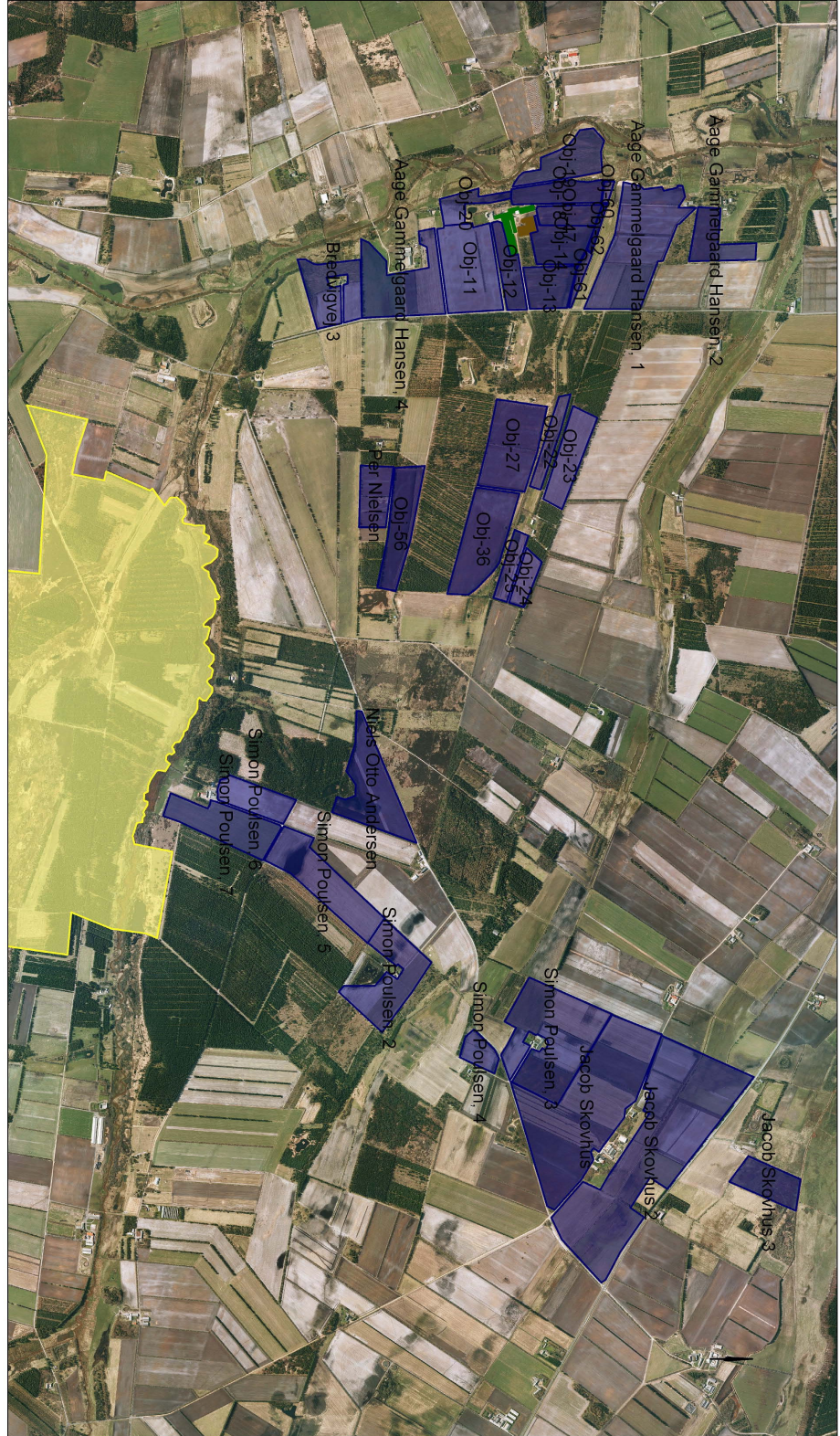
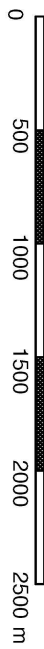
Bilag 2 Udspretningsarealer og § 7-arealer

Bilag 3 Udspretningsarealer og Habitatområde

- A
- Marknr
- Udspretnings- og aftalearealer
- Opbevaringslagre
- Staldsænit
- Habitatområde

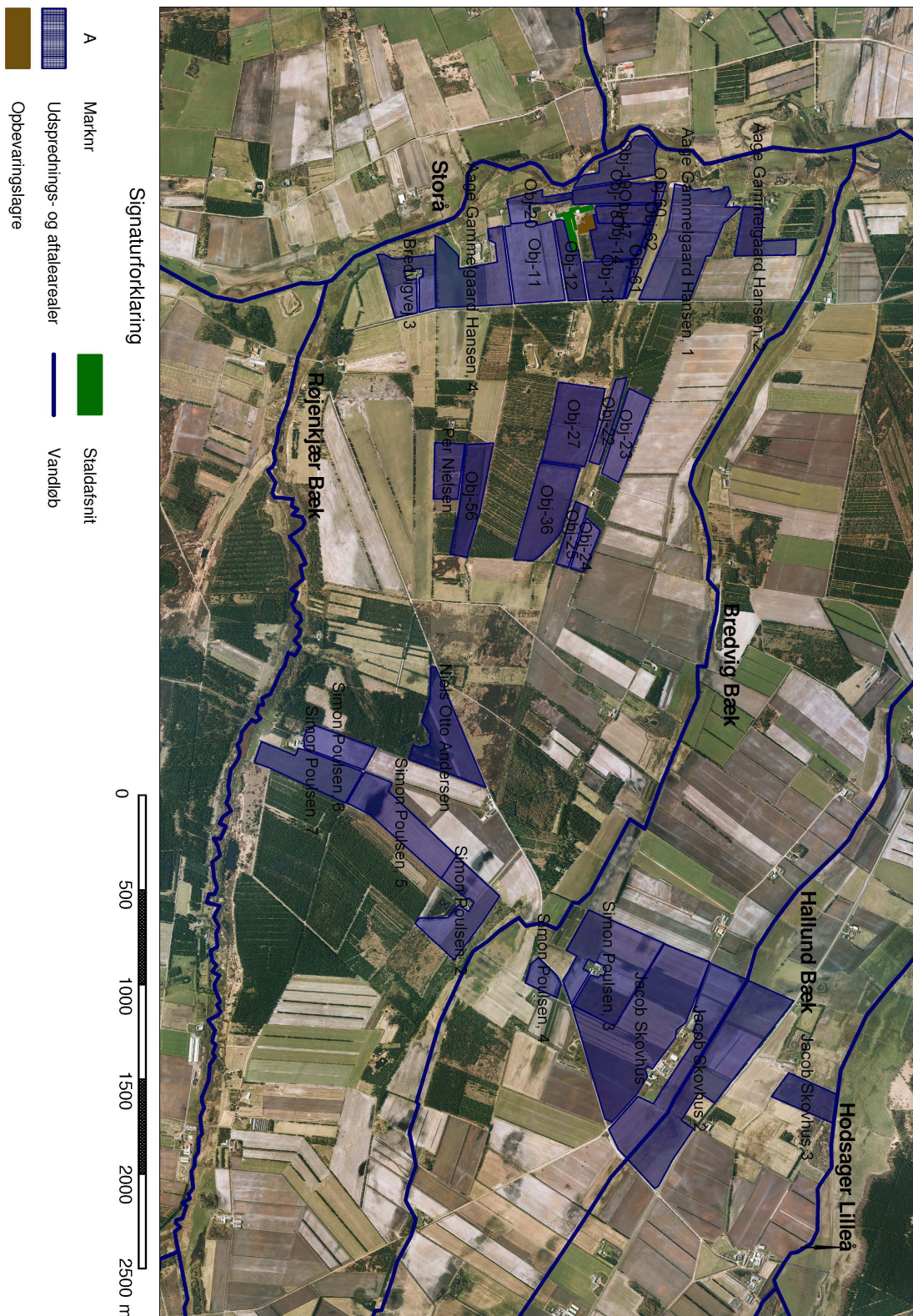
Signaturforklaring

Bilag 4 Udspretningsarealer og § 3-områder

Bilag 5 Udspretningsarealer og § 3-vandløb

Bilag 6 Transportveje for gylle

Bilag 7 Gylleseparation

Jesper Andersen

Separationseffekt 25 % N og 50% P i fast del

	N	P	DE	%
Produceret gylle	49778,39	11760,88		
Gylle til separation	48370,39	11427,88	485,76	97,17
Gylle til rågylle	1408,00	333,00	14,14	2,83

I A L T 49778,39 11760,88 499,90

Separation			
fraført	48370,39	11427,88	485,76
tilbage	36277,79	5713,94	302,31
FORSKEL	12092,60	5713,94	183,45

Ha i alt %

Afsætning på egne arealer				Ha	i alt	%
Separeret gylle	36277,79	5713,94	302,31	215,94		95,55%
Rågylle	1408,00	221,77	14,08	10,06		4,45%
Totalt	37685,79	5935,71	316,39	226,00		100,00%